

ZAKON

O BANKAMA REPUBLIKE SRPSKE

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 44 od 19. juna 2003, 74/04, 116/11, 5/12)

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, poslovanje, upravljanje, supervizija i prestanak rada pravnih lica koja obavljaju poslove primanja novčanih depozita i davanja kredita, kao i drugih poslova u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: banka) u Republici Srpskoj.

Banka se osniva i posluje kao akcionarsko društvo.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

Osnovni kapital - banke se sastoji od gotovine i materijalne imovine svih običnih akcija, prioriternih nekumulativnih akcija, kao i opštih zakonskih rezervi, zadržane dobiti i drugih stavki koje propiše Agencija za bankarstvo.

Dopunski kapital - banke čini iznos trajnih prioriternih kumulativnih akcija, iznos opštih rezervi za kreditne gubitke za aktivu klasifikovanu kao dobra aktiva, iznos subordinisanih dugova do 50% visine osnovnog kapitala, iznos hibridnih instrumenata kapitala do 50% visine osnovnog kapitala i druge stavke koje propiše Agencija za bankarstvo. Dopunski kapital ne može preći 100% iznosa osnovnog kapitala.

Kapital - banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala banke.

Neto kapital - banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjenog za odbitne stavke definisane i propisane aktima Agencije.

Uplaćeni akcionarski kapital - je iznos gotovine uplaćen od strane akcionara za sve obične i prioritne akcije.

Vlasnički udio - je bilo koji vlasnički udio akcionara određen valjano registrovanim ugovorom u nadležnim institucijama kojim je definisan doprinos u novcu ili drugoj imovini, koji predstavlja proporcionalan interes u pravu upravljanja i dobiti poslovanja pravnog lica.

Značajan vlasnički interes - ima bilo koje pravno ili fizičko lice koje posjeduje najmanje 10% ukupnih glasačkih prava drugog pravnog lica ili banke.

Prioritne akcije - su tekuće akcije sa fiksnom dividendom bez prava glasa ukoliko nisu konvertovane u obične akcije. Prioritne akcije mogu biti konvertovane samo u obične akcije nakon prethodnog odobrenja Agencije i potom odobrenja akcionara. U slučaju likvidacije banke vlasnici prioriternih akcija imaju pravo potraživanja prije vlasnika običnih akcija.

Nadzorni odbor - je tijelo koje je odgovorno za nadzor poslovanja banke, a ima i druge nadležnosti koje su navedene u ovom zakonu. Skupština akcionara bira nadzorni odbor i predsjednika nadzornog odbora koji moraju djelovati u skladu sa ovim zakonom.

Uprava - se sastoji od direktora, zamjenika direktora i izvršnih direktora koje imenuje nadzorni odbor, a koji su nadležni za upravljanje poslovanjem banke u skladu sa ovim zakonom.

Povezane banke - su jedna ili više banaka koje dijele dva ili više istih članova nadzornog odbora, ili je zajedničko vlasništvo istog pravnog ili fizičkog lica najmanje 10% od njihovih običnih akcija u vlasništvu akcionara.

Povezana lica - su dva ili više pravnih lica i/ili fizičkih lica koji posebno ili zajedno imaju:

- direktnu ili indirektnu kontrolu nad nadzornim odborom, upravom banke, ili značajnim vlasničkim interesom ili - koji zajedno djeluju na uspostavljanju značajnog vlasničkog interesa u cilju vršenja uticaja na poslovanje banke.

Supsidijarno lice - je bilo koje pravno lice u kojem banka posjeduje 50% ili više od ukupne vrijednosti akcija s pravom glasa, a što omogućava banci da ostvaruje pravo kontrole nad upravom i politikom tog pravnog lica. Ako je supsidijarno lice banka, tada supsidijarna banka mora nezavisno ispuniti sve zahtjeve u skladu sa ovim zakonom.

Neaktivni račun - je račun na kom nije bilo aktivnosti od strane vlasnika računa uključujući deponovanje ili povlačenje sredstava sa računa od strane vlasnika u periodu od jedne godine od dana zadnje aktivnosti vlasnika računa, a u slučaju oročenih depozita, godinu dana nakon datuma dospjeća.

II - OSNOVNE ODREDBE

Član 2.

Niko ne može u svoje ime i za svoj račun primiti ili omogućiti primanje depozita u novcu ili drugih povratnih sredstava od javnosti i davati kredite na području Republike Srpske, ako nema dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom ugovaranja i odobravanja zajma primjenjuju se odredbe propisa koji uređuju obligacione odnose.

Niko ne može koristiti riječ "banka" ili izvedenice te riječi u smislu označavanja djelatnosti, proizvoda ili usluga, bez dozvole ili ovlaštenja Agencije u skladu sa ovim zakonom, osim ako je takva upotreba utvrđena i odobrena posebnim zakonom ili međunarodnim sporazumom, ili je iz konteksta u kojem se koristi riječ "banka" jasno da se ona ne odnosi

na bankarske djelatnosti.

Banka ne može u svom nazivu koristiti riječ koja bi mogla asociirati na bilo koju ustanovu Republike Srpske ili Bosne i Hercegovine ukoliko bi to, po ocjeni Agencije, moglo dovesti javnost u zabunu.

Član 3.

Agencija neće izdati dozvolu za poslovanje pravnom licu osnovanom sa namjenom da privuče uplate depozita obećanjem finansijske ili druge dobiti na osnovu geometrijskog ili drugog progresivnog povećanja broja lica koji uplaćuju depozite.

Agencija je ovlašćena da kod nadležnog organa pokrene postupak oduzimanja imovine i poslovnih knjiga i likvidacije pravnih lica koje obavljaju djelatnost iz stava 1. ovog člana.

Član 4.

Banku mogu osnovati domaća i strana, pravna i fizička lica.

Banku mogu osnovati najmanje dva (2) osnivača.

Član 5.

Banke sa sjedištem izvan Republike Srpske mogu uz ovlašćenje Agencije otvoriti predstavništvo u Republici Srpskoj. Uz zahtjev za dobijanje ovlašćenja za otvaranje predstavništva podnose se:

1. podaci o nazivu, pravnom statusu i sjedištu banke,
 2. statut banke,
 3. podaci o finansijskom poslovanju banke,
 4. akt o osnivanju predstavništva,
 5. naziv i sjedište predstavništva,
 6. djelatnost predstavništva,
 7. program rada predstavništva,
 8. podaci o rukovodnim licima,
 9. ovlašćenje za lice odgovorno za rad i zastupanje predstavništva,
 10. ovjerena izjava banke za preuzimanje odgovornosti za sve obaveze koje će nastati u poslovanju predstavništva.
- Predstavništvo, u smislu ovog zakona, je organizacioni dio banke u kojem se ne obavljaju bankarski poslovi, nego se vrši prezentovanje, prikupljanje i davanje informacija.
- Rješenje za izdavanje ovlašćenja po zahtjevu iz ovog člana Agencija je dužna donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 6.

Banke mogu osnovati nezavisna bankarska udruženja kao dobrovoljna neprofitna udruženja.

Statut udruženja banaka mora obezbijediti da banke ne mogu potpisati ugovore sa drugim bankama ili udruženjima, a koji bi mogli ograničiti princip slobodnog tržišta i transparentne konkurencije u poslovanju banaka.

Član 7.

Banka sa sjedištem izvan područja Republike Srpske može u svoje ime i za svoj račun primati novčane depozite i davati kredite na području Republike Srpske putem filijale koja je za to ovlašćena od strane Agencije, u skladu sa čl. 84. i 85. ovog zakona.

Uz zahtjev za izdavanje ovlašćenja za otvaranje filijale banka je dužna priložiti ovjerenu izjavu da svom svojom imovinom odgovara za obaveze koje će nastati u poslovanju filijale.

Filijala banke u smislu odredbi ovog zakona je poslovni dio banke, sa ovlašćenjima u platnom prometu u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast, a koja su utvrđena statutom banke.

III - IZDAVANJE DOZVOLE I OVLAŠĆENJA ZA RAD BANKE

Član 8.

Dozvolu za rad banke daje Agencija.

Zahtjev za izdavanje dozvole za rad osnivači podnose Agenciji pismeno, a sadrži slijedeće:

1. ugovor o osnivanju potpisan od svih osnivača, nacrt statuta i drugih osnivačkih akata prema odluci Agencije,
2. podatke o kvalifikacijama i iskustvu članova nadzornog odbora i uprave banke,
3. iznos osnivačkog i drugih oblika kapitala banke,
4. spisak osnivača banke,
5. podatke neophodne za utvrđivanje boniteta banke.

Član 9.

Rješenje za izdavanje dozvole po zahtjevu iz člana 8. ovog zakona Agencija je dužna donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Rješenje Agencije kojim se odbija izdavanje dozvole ili se postavljaju uslovi ili ograničenja vezana za dozvolu, mora sadržavati obrazloženje odbijanja zahtjeva ili uslova i ograničenja sadržanih u dozvoli. Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana može se u roku od osam dana od dana dostavljanja uložiti prigovor Upravnom odboru Agencije.

Član 10.

Dozvola za rad banke je uslov za upis u sudski registar.

Agencija će podnosiocu zahtjeva uručiti dozvolu za rad samo ako je prethodno uplaćen iznos osnivačkog kapitala iz člana 22. ovog zakona i ako je uvjerena:

1. da će banka ispunjavati uslove iz ovog zakona i da su dokumentovane perspektive za buduće finansijsko stanje banke,
2. da predviđeni članovi nadzornog odbora i uprave banke imaju visoku stručnu spremu i iskustvo na poslovima za koje se banci izdaje dozvola, kao i da se protiv istih ne vodi krivični postupak i da nisu osuđivani,
3. da sva lica koja imaju značajan vlasnički interes imaju zadovoljavajuću finansijsku sposobnost i odgovarajuće poslovno iskustvo.

Ukoliko je podnositelj zahtjeva pravno lice, kriteriji iz stava 2. tač. 2. i 3. ovog člana primjenjuju se na svakog člana nadzornog odbora, organa upravljanja i rukovođenja pravnog lica i lica koje u njemu ima značajan vlasnički interes. Članovi nadzornog odbora i uprave banke u smislu odredaba ovog zakona su radnici banke koji imaju posebna ovlašćenja i odgovornosti, u skladu sa statutom banke.

Način uplate osnivačkog kapitala propisuje Agencija.

Član 11.

Dozvola za osnivanje supsidijarnog lica banke sa sjedištem izvan Republike Srpske izdaje se samo ako ta banka posjeduje dozvolu za obavljanje bankarskih poslova izdatu od strane institucije nadležne za izdavanje dozvola i superviziju te banke.

Član 12.

U slučaju iz člana 11. ovog zakona, Agencija izdaje dozvolu nakon konsultacija sa institucijom nadležnom za izdavanje dozvola i superviziju banke osnivača i prijema izvještaja o izvršenoj kontroli banke osnivača.

Član 13.

Ukoliko postoje uske veze između banke i drugih fizičkih ili pravnih lica, Agencija će izdati dozvolu samo ako te veze ne sprečavaju uspješno sprovođenje funkcija Agencije.

Uske veze u smislu odredaba ovog zakona su odnosi između povezanih lica, utvrđeni propisom Agencije.

Član 14.

Agencija je dužna odbiti izdavanje bankarske dozvole ili ovlašćenja, ako zakoni ili drugi propisi koji se odnose na banke sa sjedištem izvan Republike Srpske na bilo koji način sprečavaju ili ometaju uspješno sprovođenje kontrolnih funkcija Agencije.

Agencija je ovlašćena i dužna da traži od banaka da joj dostavljaju podatke i dokumente nužne za praćenje ispunjavanja uslova iz stava 1. ovog člana.

Član 15.

Svojtvo pravnog lica banka stiče upisom u sudski registar.

Prijava za upis u sudski registar podnosi se najkasnije 30 dana od dana dobijanja dozvole za rad.

U sudski registar se upisuju i organizacioni dijelovi banke, u skladu s propisima o upisu u sudski registar.

Član 16.

Dozvola za rad banke izdaje se na neodređeno vrijeme i nije prenosiva.

Dozvolom za rad banke određuju se poslovi kojima se banka može baviti.

Sve banke kojima je Agencija izdala bankarsku dozvolu biće dužne ispuniti uslove članstva za osiguranje depozita kako bi zadržale svoju dozvolu.

Član 17.

Filijala strane banke ima svojstvo pravnog lica i dužna je podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole.

Član 18.

Agencija vodi registar banaka u kojem se evidentiraju naziv i adresa banke i njenih dijelova, i čuvaju dokumenti iz člana 32. stav 2. ovog zakona.

Evidencije i druge informacije koje se odnose na banke kojima je ukinuta dozvola za rad brišu se iz registra.

Podaci iz registra banaka objavljuju se javno.

Član 19.

Agencija može rješenjem ukinuti bankarsku dozvolu ili ovlašćenje u slučajevima:

1. zahtjeva banke iz člana 20. ovog zakona,
2. kažnjavanja banke za prekršaje iz člana 123. ovog zakona,
3. prijedloga privremenog upravnika iz člana 113. ovog zakona,
4. utvrđivanja da je dozvola ili ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih podataka,
5. da prijava za upis u sudski registar nije podnesena u propisanom roku, ili banka nije počela sa obavljanjem bankarskih poslova u roku od 90 dana od upisa u sudski registar, ili banka ne prima novčane depozite niti daje kredite duže od šest mjeseci,
6. spajanja, pripajanja ili razdvajanja banke,
7. da je iznos kapitala i rezervi banke manji od minimalnog iznosa utvrđenog zakonom i propisima Agencije,
8. odluke vlasnika banke da likvidiraju banku ili prestanka postojanja banke kao pravnog lica,
9. neispunjenja uslova članstva za osiguranje depozita,
10. da banka nije omogućila Agenciji ili drugom ovlašćenom licu da izvrši superviziju ili reviziju banke.

Protiv rješenja o oduzimanju dozvole ili ovlašćenja za rad banke može se uložiti prigovor Upravnom odboru Agencije u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 20.

Banka može podnijeti zahtjev Agenciji da joj oduzme dozvolu za rad.

Agencija je dužna donijeti i banci dostaviti rješenje po zahtjevu iz stava 1. ovog člana, najkasnije 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Rješenje kojim je odbila zahtjev banke iz stava 1. ovog člana Agencija je dužna obrazložiti.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana, može se uložiti prigovor Upravnom odboru Agencije u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 21.

Rješenjem iz člana 19. ovog zakona, Agencija utvrđuje dan na koji se oduzima dozvola ili ovlašćenje za rad banke.

Rješenje o oduzimanju dozvole ili ovlašćenja za rad banke objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske", i u jednom domaćem dnevnom listu koji se izdaje na teritoriji Republike Srpske i jednom dnevnom listu koji je dostupan na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko.

Agencija je dužna dodatno informisati Centralnu banku Bosne i Hercegovine i Agenciju za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine o svim preduzetim mjerama definisanim u članu 19. ovog zakona.

Od dana oduzimanja dozvole za rad ili ovlašćenja, utvrđenog rješenjem iz člana 19. ovog zakona, banci je zabranjeno da se bavi bankarskim djelatnostima iz člana 87. ovog zakona. Banka je dužna okončati postojeće ugovore o depozitu, isplatiti svoje obaveze i likvidirati svoju aktivu.

U sprovođenju radnji iz stava 4. ovog člana, banka je obavezna primjenjivati odredbe ovog zakona na isti način kao da posjeduje dozvolu za rad ili ovlašćenje.

IV - KAPITAL I VLASNIŠTVO BANKE

Član 22.

Minimalni iznos uplaćenog novčanog osnivačkog kapitala banke i najniži iznos neto kapitala koji banka mora održavati, ne mogu biti manji od 15.000.000 KM (petnaest miliona konvertibilnih maraka).

Banka ne može smanjiti kapital niti ugroziti njegovu strukturu otkupom vlastitih akcija, bez prethodnog pismenog odobrenja Agencije.

Uplaćenim akcionarskim kapitalom ne može se smatrati onaj iz:

- sredstava kredita koji je odobrila banka u čiji kapital se vrši uplata,
- kredita koji je druga banka odobrila za drugu namjenu, ili
- za čiji povrat je garantovala banka u čiji kapital se vrši uplata.

Kada se kod korisnika kredita ili njegovog povezanog lica može utvrditi veza između dobijenog kredita i uplaćenog akcionarskog kapitala, ili uplaćenog akcionarskog kapitala banke i dobijenog kredita, takav uplaćeni akcionarski kapital banke nema pravno dejstvo bez obzira da li su učinjeni na isti ili neki drugi dan.

Agencija ima pravo da izvrši provjeru toka novčanih sredstava kod banke, korisnika kredita i njegovog povezanog lica. Agencija takođe ima diskreciono pravo da odluči da li je uplaćeni akcionarski kapital izvršen u skladu sa zakonom i da u slučaju povrede zakona odbije da prizna uplatu i iz uplaćenog akcionarskog kapitala isključi uplate izvršene na takav način.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na filijale stranih banaka.

Član 23.

Fizičko ili pravno lice, samostalno ili u sporazumu sa drugim licima, ne može steći ili povećati značajno glasačko pravo u banci preko 10, 33, 50 i 66,7% učešća u kapitalu banke ili u ukupnom broju akcija s pravom glasa, bez odobrenja Agencije.

Za dobijanje odobrenja iz stava 1. ovog člana, zainteresovano lice podnosi Agenciji pismeni zahtjev, sa podacima o svom poslovanju, finansijskoj sposobnosti i drugim podacima u skladu sa propisima Agencije.

Agencija je dužna odgovoriti na zahtjev iz stava 2. ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva. Politička stranka ili partija, kao i sa njom povezano pravno lice ili organizacija ne mogu biti akcionari banke.

Član 24.

Banka ne može, direktno ili indirektno, bez prethodnog pismenog odobrenja Agencije, imati:

1. značajan vlasnički interes u pravnom licu ili indirektno u supsidijarnom licu tog pravnog lica koji prelazi iznos od 5% osnovnog kapitala banke, ili
2. ukupnu neto vrijednost svih vlasničkih udjela banke u drugim pravnim licima i u supsidijarnim licima tih pravnih lica iznad 20% osnovnog kapitala banke.

Banka ne može, direktno ili indirektno, imati vlasnički udio u jednom pravnom licu koji prelazi 15% njenog osnovnog kapitala, a vlasnički udio u nefinansijskom licu ne može preći 10% njenog osnovnog kapitala niti vlasnički udio može preći 49% vlasništva nefinansijskog pravnog lica.

Ukupan iznos svih vlasničkih udjela banke u drugom pravnom licu ne može preći 50% njenog osnovnog kapitala, a ukupan iznos vlasničkih udjela u drugim nefinansijskim pravnim licima ne može preći 25% osnovnog kapitala banke. Krediti banke drugim licima u kojima banka ima investicije smatraće se investicijama u smislu ograničenja u ovom članu.

Banka i supsidijarno lice ne mogu investirati u bilo koje pravno lice čija je primarna aktivnost proizvodnja naoružanja, kockanje, prodaja ili konzumiranje alkohola u vlastitim prostorijama, niti može davati donacije ili kredite bilo kojoj političkoj stranci. Agencija pored toga može, propisima ili odlukama, uvesti dodatna ograničenja na investicije ili donacije.

Član 25.

Agencija može da odbije izdavanje odobrenja za sticanje ili povećanje značajnog vlasničkog interesa u banci u slučaju:

1. nesigurnog finansijskog stanja podnosioca zahtjeva,
2. nedostatka kompetentnosti i iskustva podnosioca zahtjeva, zbog kojeg bi mogli biti ugroženi interesi banke ili njenih deponenata,
3. ako bi izdavanje takvog odobrenja dovelo do kršenja odredbe iz člana 88. ovog zakona,
4. ako je podnosilac zahtjeva dostavio informacije koje su netačne ili nisu u skladu sa prethodnim odredbama ovog člana i propisima Agencije, ili je podnosilac zahtjeva odbio da dostavi podatke koje je Agencija tražila radi donošenja odluke po zahtjevu.

Član 26.

Ako je podnosilac zahtjeva iz člana 23. stav 2. ovog zakona pravno lice, kriteriji iz člana 25. ovog zakona primjenjuju se i na svakog člana nadzornog odbora, organa upravljanja ili vlasnika značajnog interesa u tom pravnom licu.

Član 27.

U slučaju zahtjeva multilateralnih kreditnih ili regionalnih razvojnih institucija ili kada se radi o sticanju akcija bez prava glasa, Agencija može odobriti da se ne primjenjuju određeni uslovi i ograničenja utvrđeni odredbama čl. 23. do 26. ovog zakona.

Član 28.

Banka može vršiti statusne promjene spajanja, pripajanja ili razdvajanja, samo uz prethodno pismeno odobrenje Agencije.

Banka je dužna podnijeti zahtjev za odobrenje statusne promjene, sa elaboratom o ekonomskoj opravdanosti i planom poslovanja banke ili banaka nastalih nakon statusne promjene u skladu sa propisima Agencije. Statusna promjena banke koja nije izvršena u skladu sa odredbama st. 1. i 2. ovog člana nema pravno dejstvo.

Član 29.

Agencija može da odbije izdavanje odobrenja za statusnu promjenu banke ako ocijeni da banka nastala nakon statusne promjene ne bi bila u stanju da ispunjava zahtjeve u pogledu kapitala, nadzornog odbora i uprave i zaštite deponenata.

Član 30.

Agencija je dužna odbiti izdavanje odobrenja za statusnu promjenu banke ako bi ta promjena na bilo koji način sprečavala ili ometala uspješno vršenje nadzornih funkcija Agencije.

Član 31.

Banka je dužna od Agencije zatražiti saglasnost na:

1. promjene ugovora o osnivanju i statuta banke,
2. osnivanje banke ili organizacionih jedinica banke van teritorije Republike Srpske,
3. izmjenu naziva i sjedišta banke.

O zahtjevu za izdavanje saglasnosti Agencija je dužna da odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 32.

Statutom banke obavezno se utvrđuje: sjedište, organizaciona struktura i djelatnost, nadležnosti, način rada organa banke, iznos osnivačkog i drugog kapitala, vrste, broj i nominalna vrijednost akcija i prava glasa vezana za akcije i način donošenja opštih akata.

Banka je dužna dostaviti Agenciji ovjeren primjerak statuta i drugih opštih akata banke, listu radnika banke ovlašćenih da preuzimaju obaveze u ime banke, sa granicama ovlašćenja i ovjeren pregled potpisa ovlašćenih radnika.

Statut, kao i izmjene i dopune statuta banke, stupaju na snagu uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije.

V - UPRAVLJANJE BANKOM

Član 33.

Organi banke su:

1. skupština,
2. nadzorni odbor,
3. uprava.

1. Skupština

Član 34.

Skupštinu banke čine akcionari.

Skupština se, po pravilu, održava u mjestu sjedišta banke.

Radom skupštine predsjedava predsjedavajući skupštine, koji se bira na početku zasjedanja skupštine.

Na prijedlog predsjedavajućeg, skupština imenuje zapisničara, dva akcionara koji ovjeravaju zapisnik i članove skupštinskog odbora za glasanje.

Predsjednik, članovi nadzornog odbora i članovi uprave dužni su prisustvovati skupštini.

U banci sa jednim akcionarom ovlašćenja skupštine vrši akcionar.

Član 35.

Skupština se održava najmanje jednom godišnje.

Skupštinu saziva predsjednik nadzornog odbora, osim u slučajevima kada je ovim zakonom drugačije određeno.

Pravo glasanja u skupštini ima akcionar koji se na listi akcionara kod Registra nalazio 45 dana prije datuma održavanja skupštine.

Troškove održavanja skupštine snosi banka.

1.1. Sazivanje skupštine

Član 36.

Obavještenje o dnevnom redu, mjestu, datumu i vremenu održavanja skupštine mora biti objavljeno najmanje u jednom dnevnom listu koji se izdaje u Republici Srpskoj, najkasnije 30 dana prije datuma određenog za zasjedanje skupštine.

Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta banke, obavještenje iz stava 1. ovog člana mora biti u istom roku upućeno svakom akcionaru preporučenim pismom, telefaksom ili elektronskom poštom, na adresu sa liste akcionara iz člana 35. stav 3. ovog zakona.

1.2. Sazivanje vanredne skupštine akcionara

Član 37.

Većina članova nadzornog odbora može izglasati da se održi vanredna skupština akcionara, i to prije roka od 30 dana iz člana 36. stav 1. ovog zakona. Međutim, svi akcionari moraju biti obaviješteni o vanrednoj skupštini akcionara, svrsi i dnevnom redu vanredne skupštine akcionara na način predviđen u članu 36. st. 1. i 2. Vanredna skupština akcionara se može održati samo u slučaju da su akcionari koji imaju 75% ukupnih postojećih akcija prisutni

i da su u mogućnosti da glasaju. Bilo koji korak preduzet na vanrednoj sjednici akcionara mora biti odobren od strane dvije trećine zastupljenih akcija.

1.3. Odlučivanje

Član 38.

Akcionar ili grupa akcionara sa najmanje 5% ukupnog broja akcija s pravom glasa, imaju pravo pismeno predložiti izmjenu dnevnog reda i prijedloga odluka skupštine najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 36. stav 1. ovog zakona.

Nadzorni odbor dužan je o prijedlozima akcionara iz stava 1. ovog člana objaviti obavještenje na isti način kao i obavještenje o sazivanju skupštine u skladu sa članom 36. ovog zakona.

Prijedlog iz stava 1. ovog člana nadzorni odbor nije dužan objaviti ako je:

1. nezakonit ili suprotan odredbama statuta banke,
2. zasnovan na netačnim i nepotpunim podacima ili sadrži takve podatke,
3. isti prijedlog bio razmatran na skupštini najmanje dva puta u posljednjih pet godina i nije bio podržan od drugih akcionara sa više od 5% ukupnog broja akcija sa pravom glasa,
4. predlagač najavio da neće prisustvovati skupštini.

Troškove objavljivanja pojedinačnih prijedloga iz stava 1. ovog člana koji sadrže do 100 riječi snosi banka, a za duže prijedloge troškove snosi predlagač.

Član 39.

Zahtjev za sazivanje skupštine može podnijeti:

- 1) akcionar ili grupa akcionara sa više od 10% ukupnog broja akcija s pravom glasa,
- 2) dva člana nadzornog odbora,
- 3) odbor za reviziju.

Zahtjev za sazivanje skupštine, sa prijedlogom dnevnog reda, podnosi se nadzornom odboru u pismenoj formi.

Ukoliko nadzorni odbor, u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva, ne objavi obavještenje o sazivanju skupštine, na način iz člana 36. ovog zakona, podnosilac zahtjeva ovlašten je da na isti način neposredno sazove skupštinu i obavezan je o tome pismeno obavijestiti Agenciju.

Lica iz stava 1. ovog člana ovlaštena su da neposredno sazovu skupštinu i u slučaju da skupština nije sazvana šest mjeseci po isteku roka za izradu godišnjeg obračuna.

Član 40.

Skupština može odlučivati ukoliko su zastupljeni, lično ili putem punomoćnika, akcionari sa više od 50% akcija s pravom glasa.

Ukoliko po isteku 60 minuta od zakazanog vremena početka skupštine nije postignut kvorum za odlučivanje iz stava

1. ovog člana, skupština se odgađa, a nadzorni odbor je dužan najranije za 15, a najkasnije za 30 dana od prvobitno zakazanog dana održavanja objaviti obavještenje o ponovnom sazivanju skupštine.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, kvorum čini trećina akcionara s pravom glasa.

Član 41.

Skupština banke odlučuje o:

1. formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije ili povećanja običnih akcija i emisije ili povećanja prioriternih akcija,
2. povećanju i smanjenju osnovnog kapitala,
3. godišnjem finansijskom izvještaju, sa izvještajem vanjskog revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju,
4. raspodjeli dobiti i isplati dividende,
5. načinu pokrića gubitka,
6. spajanju sa drugim društvima i pripajanju drugih društava banci osim spajanja ili pripajanja supsidijarnog lica,
7. razdvajanju i prestanku rada banke,
8. kupovini, prodaji, zamjeni, davanju u najam i drugim transakcijama sa imovinom, direktno ili putem supsidijarnih lica u toku poslovne godine, u iznosu koji prelazi jednu trećinu knjigovodstvene vrijednosti imovine banke,
9. prodaji i kupovini imovine čija je vrijednost između 15% i 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne postojeće imovine banke, ako takva transakcija nije prethodno odobrena jednoglasnom odlukom nadzornog odbora,
10. pojedinačnom izboru i razrješenju članova nadzornog odbora,
11. osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji supsidijarnih lica i odobravanju njihovih statuta,
12. naknadama članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju,
13. donošenju, izmjenama i dopunama statuta i
14. drugim pitanjima bitnim za poslovanje banke, u skladu sa zakonom i statutom banke.

Član 42.

Akcionar ima pravo da, od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, u prostorijama banke izvrši uvid u finansijski izvještaj sa izvještajima vanjskog revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i druge dokumente koji se odnose na prijedlog odluka uvrštenih u dnevni red skupštine.

Član 43.

Skupština akcionara donosi odluku većinom glasova akcionara vlasnika akcija sa pravom glasa, osim za pitanja iz člana 41. tačke 2., 6. i 13. ovog zakona za koja se odluke donose dvotrećinskom većinom zastupljenih akcionara sa pravom glasa.

Skupština akcionara donosi odluku o izvještajima iz člana 41. tačka 3. ovog zakona najkasnije šest mjeseci nakon završetka poslovne godine.

Član 44.

Glasanje u skupštini vrši se putem glasačkih listića koji sadrže ime ili firmu akcionara i broj glasova kojim raspolaže. Glasanje se vrši zaokruživanjem na glasačkom listiću odgovora "za" ili "protiv" prijedloga odluke ili imena kandidata pri izboru organa banke.

Rezultate glasanja utvrđuje odbor za glasanje.

1.4. Odlučivanje putem punomoćnika

Član 45.

Punomoćnik akcionara mora imati ovlaštenje za zastupanje akcionara, potpisano od strane akcionara - fizičkog lica ili zastupnika akcionara - pravnog lica i ovjereno od nadležnog organa.

Član 46.

Punomoćnik je dužan predati odboru za glasanje pismeno ovlaštenje za zastupanje akcionara. Odbor za glasanje dužan je provjeriti valjanost ovlaštenja i identitet punomoćnika.

Član 47.

Ukoliko akcionar ili njegov punomoćnik, u roku od sedam dana od dana održavanja skupštine, dostavi odboru za glasanje ovjerenu izjavu akcionara, javnu ispravu ili drugi vjerodostojan dokaz koji pobija valjanost ovlaštenja, odbor za glasanje će proglasiti nevažećim glasove po osnovu tog ovlaštenja i o tome pismeno obavijestiti nadzorni odbor. Nadzorni odbor dužan je da obustavi od izvršenja odluku za čije donošenje su nevažeći glasovi bili odlučujući i sazvati skupštinu radi ponovnog odlučivanja o tim pitanjima najkasnije 30 dana od dana prijema obavještenja o nevažećim glasovima od odbora za glasanje.

1.5. Zapisnik skupštine

Član 48.

O radu skupštine sačinjava se zapisnik koji obavezno sadrži:

1. firmu i adresu sjedišta banke,
2. mjesto i vrijeme održavanja skupštine,
3. ime i prezime predsjedavajućeg, zapisničara, lica koja ovjeravaju zapisnik i članova odbora za glasanje,
4. dnevni red,
5. donesene odluke,
6. podatke o glasanju,
7. prigovore akcionara i članova nadzornog odbora na odluke skupštine.

Uz zapisnik se prilažu pismeni prijedlozi i izvještaji podneseni skupštini.

Nadzorni odbor dužan je da obezbijedi da se zapisnik sačini u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine.

Zapisnik potpisuju predsjedavajući skupštine, zapisničar i lica koja ovjeravaju zapisnik.

Akcionar može zahtijevati da mu se dostavi kopija zapisnika ili izvod iz zapisnika sa svih održanih skupština banke.

Član 49.

Banka je obavezna trajno čuvati zapisnike skupštine, evidenciju o prisustvu i glasanju akcionara, obavještenja i pozive za skupštinu.

Likvidacioni upravnik dužan je da obezbijedi čuvanje dokumenata iz stava 1. ovog člana najmanje 10 godina nakon prestanka rada banke.

1.6. Zaštita manjine u odlučivanju i pobijanje odluka skupštine

Član 50.

Ako skupština odbije prijedlog akcionara sa više od 20% akcija s pravom glasa za imenovanje vanjskog revizora za vanredno ispitivanje svih predmeta koji se odnose na osnivanje i poslovanje banke u posljednjih pet godina, vanjskog revizora će imenovati Agencija.

Član 51.

Odluka skupštine banke je ništavna ako:

1. skupština nije sazvana na način utvrđen članom 36. ovog zakona,
2. nije unesena u zapisnik,
3. je ništavnost utvrđena odlukom suda.

Član 52.

Postupak za pobijanje i poništenje odluke skupštine, kod suda kod kojeg je banka upisana u sudski registar može pokrenuti:

1. akcionar koji zastupa najmanje 33% vlasništva, koji je bio zastupljen na skupštini i čiji prigovor na odluku nije unesen u zapisnik ili nije pravilno unesen u zapisnik,
2. akcionar koji nije prisustvovao skupštini zbog sazivanja skupštine protivno odredbama člana 36. ovog zakona,
3. nadzorni odbor i uprava i svaki član nadzornog odbora i uprave, ukoliko bi se izvršenjem odluke počinio privredni prestup ili krivično djelo ili banci nanijela šteta.

Postupak iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti u roku od 60 dana od dana održavanja skupštine.

U postupku iz stava 1. ovog člana, banku zastupa direktor ili drugi član uprave, po ovlaštenju direktora.

Ako je tužilac član uprave, banku zastupa lice imenovano od nadzornog odbora, a kada su tužiocima nadzorni odbor i uprava ili njihovi članovi, zastupnika banke postavlja sud, ako ga nije imenovala skupština.

2. Nadzorni odbor

Član 53.

Nadzorni odbor sačinjavaju predsjednik i najmanje četiri člana, a najviše šest članova, koje imenuje i razrješava skupština, s tim da ukupan broj članova nadzornog odbora mora biti neparan uključujući i predsjednika.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine.

Isto lice može biti imenovano za predsjednika ili člana nadzornog odbora više puta bez ograničenja.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora upisuju se u registar kod Agencije.

Član 54.

Predsjednik i član nadzornog odbora ne može biti lice:

1. osuđivano za krivično djelo i za privredni prestup iz oblasti privrednog i finansijskog kriminala,
2. kojem je pravosnažnom sudskom presudom zabranjeno obavljanje aktivnosti iz nadležnosti nadzornog odbora i
3. starije od 70 godina na dan imenovanja.

Član 55.

Kandidata za člana nadzornog odbora može predložiti akcionar ili grupa akcionara s najmanje 5% akcija s pravom glasa.

Svaki prijedlog iz stava 1. ovog člana podnosi se pismeno, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine u čiji je dnevni red uključeno i pitanje izbora predsjednika i članova nadzornog odbora.

Svaki prijedlog iz stava 1. ovog člana koji je dostavljen nadzornom odboru prije objavljivanja obavještenja iz člana 36. ovog zakona, mora biti dostavljen akcionarima, zajedno sa drugim materijalima.

Kandidati za predsjednika i članove nadzornog odbora moraju prije glasanja dati pismenu izjavu o prihvatanju kandidature.

Član 56.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora biraju se glasanjem, u skladu sa članom 44. ovog zakona, pri čemu svaki akcionar može dati jedan glas za svaku akciju sa pravom glasa. Svaki akcionar sa pravom glasa može sve svoje glasove dati jednom kandidatu ili ih podijeliti na više od jednog kandidata.

Svaki akcionar dobija glasački listić na čijem je gornjem dijelu naznačen broj glasova kojim akcionar raspolaže u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Kandidata koji je dobio najveći broj glasova skupština proglašava za predsjednika, a kandidate sa slijedećim najvećim brojem dobijenih glasova proglašava za članove nadzornog odbora.

U slučaju da dobiju jednak broj glasova, nadzorni odbor može odabrati predsjednika iz redova nadzornog odbora.

Član 57.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zaključuju sa bankom ugovore koje odobrava skupština. Svaki ugovor u ime banke potpisuje direktor, u skladu sa odobrenjem skupštine.

Član 58.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora u prvom mandatu biraju se na osnivačkoj skupštini u skladu sa odredbama čl. 55. i 56. ovog zakona.

Član 59.

Direktor i član uprave banke ne može biti predsjednik i član nadzornog odbora te ili bilo koje druge banke u Bosni i Hercegovini.

Izabrani funkcioneri i svi službenici vlade na državnom, entitetskom i opštinskom nivou uključujući i druge vladine institucije, ne mogu obavljati funkciju članova uprave ni jedne banke za vrijeme obavljanja svojih funkcija.

Izabrani funkcioneri vlade na državnom, entitetskom i opštinskom nivou ne mogu obavljati funkciju članova nadzornog odbora ni u jednoj banci za vrijeme obavljanja svojih funkcija i godinu dana nakon prestanka obavljanja navedenih funkcija.

Svi službenici vlade na državnom, entitetskom i opštinskom nivou uključujući i druge vladine institucije koji obavljaju funkciju članova nadzornog odbora bilo koje banke moraju odbaciti ponudu ili se uzdržati od toga da budu uključeni u bilo kakvu raspravu ili donošenje odluka u okviru vlade, a koje se tiču banke u kojoj su oni kao članovi nadzornog odbora.

Lice ili ovlašćeni zastupnik pravnog lica ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u jednoj ili više banaka istovremeno, osim ukoliko to lice ili to pravno lice posjeduje više od 50% akcija u svakoj banci.

Isto lice ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od tri banke.

Član 60.

Sjednica nadzornog odbora održava se najmanje jednom tromjesečno, a saziva je predsjednik nadzornog odbora. Predsjednik nadzornog odbora dužan je sazvati sjednicu na zahtjev direktora banke ili dva člana nadzornog odbora, najkasnije 14 dana od dana podnošenja zahtjeva, a u protivnom sjednicu je ovlašćen sazvati podnosilac zahtjeva. Međutim, ako su svi članovi nadzornog odbora pozvani, i ako je uz dnevni red poslat materijal za sve tačke dnevnog reda, većina članova nadzornog odbora može sazvati vanrednu sjednicu u roku od tri dana od kada je donesena odluka nadzornog odbora da se vanredna sjednica i održi. Sve odredbe člana 62. primjenjuju se na vanredne sjednice nadzornog odbora.

Član 61.

Pismeni poziv za sjednicu nadzornog odbora, u kojem su naznačeni mjesto i datum održavanja, vrijeme početka i dnevni red sjednice, dostavlja se članovima nadzornog odbora najkasnije sedam dana prije datuma održavanja sjednice.

Uz poziv za sjednicu, dostavljaju se materijali za svaku tačku dnevnog reda.

Član 62.

Za održavanje sjednice nadzornog odbora potrebna je većina ukupnog broja članova.

Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.

Predsjednik i član nadzornog odbora ne može glasati o pitanjima koja se odnose na njega lično.

Lica koja nisu članovi nadzornog odbora mogu prisustvovati sjednici samo na osnovu pismenog poziva predsjednika nadzornog odbora.

Član 63.

Nadzorni odbor banke nadležan je da:

1. nadgleda poslovanje banke,
2. nadgleda rad uprave,
3. usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem obračunu sa bilansom stanja i bilansom uspjeha, godišnji obračun sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještaj interne i vanjske revizije,
4. podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju banke, koji obavezno uključuje izvještaj internog i vanjskog revizora, izvještaj o radu nadzornog odbora i odbora za reviziju, te plan poslovanja za narednu poslovnu godinu,
5. imenuje upravu banke,
6. imenuje vanjskog revizora,
7. predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka,
8. odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, lizing i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine banke,
9. obezbjeđuje da su utvrđene i da se ispravno sprovode odgovarajuće interne kontrole banke,
10. obezbjeđuje da se sprovode odgovarajuće interne i vanjske revizije,
11. formira rezerve na teret troškova za kreditne gubitke, uspostavlja potrebne rezerve iz neto profita banke i utvrđuje

dividende,

12. imenuje predsjednike i članove odbora za naknade i odbora za imenovanje,

13. imenuje povremene komisije i utvrđuje njihov sastav i zadatke,

14. saziva skupštinu,

15. odobrava emisiju novih akcija postojeće klase u iznosu do trećine zbira nominalne vrijednosti postojećih akcija i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih akcija, koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih akcija iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke,

16. donosi opšte interne akte banke, poslovne i druge politike i procedure i

17. odlučuje o pitanjima koja zakonom ili statutom nisu data na odlučivanje drugom organu banke.

Član 64.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su svoje obaveze i odgovornosti izvršavati u skladu sa interesima akcionara i banke i ne mogu obavljati djelatnost konkurentnu djelatnosti banke bez obavještanja i saglasnosti drugih članova nadzornog odbora.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su prilikom predlaganja emisije novih ili otkupa vlastitih akcija banke i drugih vrijednosnih papira saopštiti sve bitne podatke koji se odnose na poslovanje banke.

Predsjednik i član nadzornog odbora dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki interes u pravnom licu s kojim banka ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, predsjednik i član nadzornog odbora ne mogu odlučivati o pitanjima koja se tiču odnosa banke i drugih pravnih lica u kojima predsjednik i član nadzornog odbora imaju direktni ili indirektni finansijski interes.

Član 65.

Ako predsjednik ili član nadzornog odbora postupaju suprotno odredbama člana 64. ovog zakona, banka ima pravo da zahtijeva naknadu štete koju je usljed toga pretrpila.

Banka može odustati od potraživanja iz stava 1. ovog člana nakon isteka tri godine od dana isticanja zahtjeva za naknadu štete, ako se sa odustajanjem saglasi skupština, a protiv te odluke nije podnesen prigovor akcionara koji posjeduju najmanje 10% akcija s pravom glasa.

Član 66.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora pojedinačno ili solidarno odgovaraju za štete koje prouzrokuju neizvršavanjem ili neurednim izvršavanjem svojih dužnosti.

Član 67.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imaju pravo zahtijevati sve podatke o poslovanju i prisustvo članova odbora sjednicama nadzornog odbora.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imaju pravo prisustvovati sjednicama uprave banke.

3. Uprava

Član 68.

Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem.

Upravu banke čine direktor i izvršni direktori, kao i zamjenik direktora kojeg može imenovati nadzorni odbor na osnovu diskrecionog prava.

Član 69.

Direktor predsjedava upravom, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja banku i odgovara za zakonitost poslovanja.

Mandat direktora je četiri godine i može biti obnovljen bez ikakvih ograničenja vezano za broj mandata.

Položaj, ovlašćenja, odgovornosti i prava direktora uređuju se ugovorom između nadzornog odbora i direktora.

Direktor se ne može imenovati bez prethodnog odobrenja Agencije.

Član 70.

Zamjenik direktora mijenja direktora u slučaju njegovog izostanka, a u slučaju kada banka nije imenovala zamjenika direktora, direktor pismeno ovlašćuje jednog od izvršnih direktora da ga zamjenjuje i utvrđuje ovlašćenja.

Izvršni direktori organizuju rad, zastupaju banku i odgovaraju za zakonitost poslovanja u poslovima i obimu utvrđenim pismenim aktom direktora.

Izvršne direktore imenuje i razrješava nadzorni odbor na prijedlog direktora, za period za koji je imenovan direktor.

Plata i druga materijalna prava izvršnog direktora uređuju se ugovorom između direktora i izvršnog direktora, uz prethodno odobrenje nadzornog odbora.

Član 71.

Direktor, zamjenik direktora i izvršni direktori dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim banka ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, direktor, zamjenik direktora i izvršni direktori mogu učestvovati u tom poslovnom odnosu na osnovu pismene saglasnosti nadzornog odbora.

Član 72.

U slučajevima da je direktor smijenjen, dao otkaz, zatim u slučajevima smrti ili bolesti ili je iz drugih razloga odsutan sa dužnosti bez prethodnog odobrenja nadzornog odbora u periodu dužem od 30 uzastopnih kalendarskih dana, nadzorni odbor mora potvrditi zamjenika direktora na ovoj poziciji ili imenovati vršioca dužnosti direktora koji će obavljati tu funkciju dok nadzorni odbor ne imenuje novog direktora.

Vršilac dužnosti direktora može obavljati tu funkciju maksimalno 90 dana bez saglasnosti Agencije.

Prije isteka perioda od 90 dana, nadzorni odbor mora Agenciji dostaviti zahtjev za davanje saglasnosti za imenovanje direktora banke ili zahtjev za produženje za vršioca dužnosti direktora za narednih 90 dana. Agencija ima 45 dana da postupi po ovom zahtjevu.

Ukoliko Agencija ne izda saglasnost za produžetak za vršioca dužnosti direktora ili ukoliko nadzorni odbor ne imenuje direktora i ukoliko Agencija nije dala saglasnost za direktora, Agencija će imenovati privremenog upravnika.

Član 73.

Banka ima sekretara, kojeg imenuje nadzorni odbor, na prijedlog direktora banke, za isti period za koji je imenovan direktor.

Plata i druga materijalna prava sekretara uređuju se ugovorom između sekretara i nadzornog odbora, na prijedlog direktora.

Član 74.

Sekretar je odgovoran za vođenje knjige akcionara, registra zapisnika skupštine i nadzornog odbora i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom banke, osim finansijskih izvještaja.

Sekretar je ovlašćen za sprovođenje odluka skupštine, nadzornog odbora i direktora.

Sekretar je odgovoran za pripremu sjednica i vođenje zapisnika skupštine i nadzornog odbora.

4. Odbor za reviziju

Član 75.

Banka mora formirati odbor za reviziju imenovan od strane nadzornog odbora.

Odbor za reviziju ima pet (5) članova koji se imenuju na četiri (4) godine. Članovi mogu biti ponovo imenovani.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadzor sprovođenja i angažovanje vanjske revizorske firme koja će obaviti reviziju godišnjih finansijskih izvještaja.

Odbor za reviziju će nadzornom odboru i skupštini prezentovati kompletnu reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja.

Odbor za reviziju je takođe dužan nadgledati poslove interne revizije uključujući kontrolu godišnjeg obračuna kao i na zahtjev akcionara sa najmanje 10% akcija sa pravom glasa, reviziju finansijskog poslovanja banke, i o tome dostaviti izvještaj skupštini i nadzornom odboru najkasnije osam dana po okončanju revizije.

Član 76.

Predsjednik i član odbora za reviziju ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora i ne smije biti član uprave banke ili službenik banke niti može imati direktni ili indirektni finansijski interes u banci, izuzev naknade po osnovu te funkcije.

Naknada i druga prava članova odbora za reviziju uređuju se ugovorom na osnovu odluke skupštine.

Odbor za reviziju direktno odgovara nadzornom odboru.

Član 77.

Odbor za reviziju je odgovoran za sprovođenje odluka nadzornog odbora u vezi sa izborom i angažovanjem vanjskog revizora.

Član 78.

Odbor za reviziju ovlašćen je da zahtijeva sazivanje sjednice nadzornog odbora i skupštine kada smatra da su ugroženi interesi akcionara ili utvrdi nepravilnosti u radu predsjednika ili članova nadzornog odbora, direktora ili izvršnih direktora.

Član 79.

Interni revizor je odgovoran za identifikovanje, praćenje i ocjenu rizika u poslovanju banke i provjeru da li je u banci uspostavljen sistem interne kontrole koji osigurava da se tim rizicima upravlja na način kojim se ti rizici umanjuju na

prihvatljivu mjeru.

U sprovođenju svojih nadležnosti interni revizor ima ovlaštenja za neograničen i nesmetan rad i dužan je da sarađuje sa odborom za reviziju banke.

Interni revizor direktno izvještava odbor za reviziju banke. Međutim, u slučajevima značajnih neslaganja, interni revizor obavještava nadzorni odbor, a nadzorni odbor mora razriješiti slučaj.

Internog revizora imenuje nadzorni odbor.

Plata i druga materijalna prava internog revizora uređuju se ugovorom zaključenim između nadzornog odbora i internog revizora.

Član 80.

Direktor banke je odgovoran za zakonito poslovanje i sprovođenje utvrđene poslovne politike.

Predsjednik i svi članovi nadzornog odbora, direktor, zamjenik direktora i izvršni direktori kreditnih odjeljenja banke ne mogu biti imenovani bez prethodne saglasnosti Agencije.

Direktor banke ne može biti:

1. član nadzornog odbora iste banke ili druge banke registrovane u Republici Srpskoj, osim ako ta banka ima uske veze sa bankom čiji je on direktor,
2. lice koje prema odredbama drugih zakona ne može biti direktor,
3. lice koje se nalazi ili se u posljednje dvije godine nalazilo na funkciji direktora ili zamjenika direktora Agencije, osim ako je dobilo prethodnu saglasnost Upravnog odbora Agencije.

Direktor banke:

1. predstavlja i zastupa banku,
2. izvršava odluke skupštine, odbora za reviziju i nadzornog odbora banke,
3. organizuje rad i rukovodi poslovanjem banke,
4. odlučuje o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti skupštine, odbora za reviziju i nadzornog odbora banke,
5. obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom, statutom i aktima banke.

Član 81.

Lica imenovana za članove uprave banke ne smiju biti starija od 65 godina i moraju ispunjavati uslove utvrđene propisima Agencije i opštim aktima banke.

Lica imenovana za internog revizora ne mogu biti vezana po krvi i po tazbini do trećeg stepena sa bilo kojim članom nadzornog odbora, uprave ili bilo kojim licem koje ima značajan vlasnički interes.

U slučaju da Agencija odbije zahtjev pojedinca u skladu sa članom 80. banka ne može podnijeti drugi zahtjev za imenovanje tog lica za isti položaj dok se razlozi navedeni u odluci Agencije zbog kojih je davanje saglasnosti odbijeno ne uklone.

Član 82.

Nadzorni odbor, uprava i članovi njihove uže porodice koji s njima žive u zajedničkom domaćinstvu, ili koji imaju zajednička ulaganja treba pojedinačno da prilože potpisanu izjavu o svom imovnom stanju, u roku od 30 kalendarskih dana od dana preuzimanja dužnosti članova nadzornog odbora, odnosno uprave.

U izjavi o imovnom stanju opisuje se sva imovina, uključujući i podatke o svim ulaganjima, svi zajmovi ili krediti preko iznosa od 20.000 KM, te podaci o pravnim licima u kojima imaju 5% ili više akcija ili akcionarskog kapitala sa glasačkim pravima, kao i svi drugi podaci koje Agencija zatraži.

Obrazac izjave o imovnom stanju propisuje Agencija. Svako lice koje podliježe obavezi da popuni ovu izjavu, mora Agenciji podnositi redovne godišnje ažurirane izjave prvog radnog dana svake kalendarske godine.

Član 83.

Nadzorni odbor, uprava, svi zaposleni, kao i svako lice koje se angažuje za rad u banci po bilo kom osnovu, dužni su da čuvaju poslovnu tajnu vezanu za bilo koju informaciju koju su saznali u toku obavljanja poslova za banku i ne mogu je koristiti za ličnu korist, niti pružati drugim licima osim Agenciji za bankarstvo, uključujući kontrolore i revizore, lica u Ombudsmanu za bankarski sistem i druga lica koja ovlašćuje ili imenuje Agencija, i drugim nadležnim organima u skladu sa zakonom.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su čuvati poslovnu tajnu i nakon prestanka rada u banci, odnosno obavljanja funkcije.

Član 84.

Filijale ili predstavništva mogu se osnovati samo uz pismeno odobrenje Agencije.

Agencija može odbiti zahtjev banke za osnivanje dijela banke ako:

1. predviđeni kadrovi, prostorije i oprema ne zadovoljavaju zahtjeve utvrđene propisima Agencije,
2. poslovanje ili finansijsko stanje banke ukazuje da osnivanje dijela banke ne bi bilo u skladu s interesom njenih deponenata.

Član 85.

Način poslovanja i kontrolu dijelova banke u Republici Srpskoj i banaka sa sjedištem izvan Republike Srpske, propisuje Agencija posebnim aktom.

VI - POSLOVANJE BANKE

Član 86.

Banka je dužna da svoje poslovanje obavlja u skladu sa zakonom, propisima Agencije, uslovima i ograničenjima utvrđenim dozvolom, te odgovarajućim poslovnim i računovodstvenim načelima i standardima.

Banka je dužna u svom poslovanju neprekidno održavati adekvatan kapital, odnosno solventnost, potreban obim likvidnih sredstava, odnosno sposobnost plaćanja i kreditnu sposobnost, te osiguravati diverzifikaciju svoje aktive. Diverzifikacija, u smislu ovog zakona, predstavlja plasiranje sredstava većem broju različitih pravnih i fizičkih lica.

Član 87.

Banka može obavljati samo slijedeće djelatnosti:

1. primanje novčanih depozita i drugih novčanih sredstava,
2. davanje i uzimanje kredita i finansijski lizing,
3. davanje svih oblika jemstva,
4. učešće, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun,
5. usluge domaćeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca,
6. kupovina i prodaja strane valute,
7. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove),
8. čuvanje i upravljanje hartijama od vrijednosti i drugim vrijednostima,
9. usluge finansijskog menajmenta,
10. kupovina i prodaja hartija od vrijednosti,
11. posredovanje u osiguranju, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju,
12. druge poslove koji proizilaze iz prethodno navedenih.

Član 88.

Banka ne smije ulaziti u transakcije ili učestvovati u bilo kojim djelatnostima koje predstavljaju nelojalnu konkurenciju na finansijskom tržištu.

Član 89.

Agencija ima pravo da reguliše naknade koje banke naplaćuju u slučajevima sporazuma banaka o visini naknada ili drugim nekorektnim poslovanjem, suprotno propisima Agencije.

Član 90.

Banka je dužna da se pridržava stopa ograničenja i rizika vezanih za bilansne i vanbilansne stavke, aktivu, kapital i njegovu strukturu, utvrđenih propisima Agencije.

Propisima iz stava 1. ovog člana utvrđuju se slijedeći minimalni zahtjevi i standardi:

1. upravljanje likvidnošću,
2. izlaganje kreditnom riziku,
3. procjene kvaliteta i klasifikacije aktive i rezervi koje banka mora formirati na osnovu takve klasifikacije, te uslova pod kojim se obračunata, a nenaplaćene kamate na nekvalitetne kredite ne mogu smatrati prihodom banke,
4. zabrana, ograničenje ili uslova koji se odnose na vrste i oblike kredita i ulaganja, usklađivanje rokova dospijeća i kamata vezanih za aktivu i obaveze, nepokrivene pozicije u deviznom podbilansu, i drugo.

Banka je dužna da održava akcionarski kapital i neto kapital, u skladu sa odredbama člana 22. ovog zakona, i istovremeno najmanje u iznosu od 12% ukupne rizične aktive, pri čemu najmanje jedna polovina njenog kapitala mora da se sastoji od osnovnog kapitala.

Kapital, akcionarski kapital i ponderisana aktiva banke utvrđuje se u skladu s propisima koje donosi Agencija.

Član 91.

Maksimalno izlaganje banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih korisnika ne smije preći iznos od 40% osnovnog kapitala banke, sa slijedećom strukturom i dodatnim ograničenjima da:

1. iznos neobezbijeđenog kredita pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih korisnika ne smije biti veći od 5% osnovnog kapitala banke,
2. kredit npojedinačnom korisniku ili grupi povezanih korisnika u iznosu većem od 25% osnovnog kapitala banke, mora biti potpuno obezbijeđen kvalitetnim utrživim zalogom čija vrijednost, utvrđena pouzdanim i stabilnim cijenama, prelazi iznos kredita.

Veliko izlaganje banke kreditnom riziku predstavlja ukupnu izloženost banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih korisnika u iznosu većem od 15% osnovnog kapitala banke, pri čemu zbir svih velikih

izlaganja banke kreditnom riziku ne smije preći iznos od 300% osnovnog kapitala banke.

Dva ili više korisnika smatraju se "grupom povezanih korisnika", kada zbog njihovih međusobnih odnosa izloženost banke prema njima predstavlja jedinstvenu izloženost banke kreditnom riziku, pod uslovima koji se bliže uređuju propisima Agencije.

Član 92.

Ako je banka depozitna banka za uplatu sredstava javnih prihoda, dužna je da:

a) po završetku svakog radnog dana 50% dnevnog stanja tih sredstava drži u novčanom obliku kao posebnu rezervu na računu obaveznih rezervi kojeg depozitna banka otvara u Glavnoj banci Republike Srpske u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i propisima koji se na osnovu njega donose, ili

b) potpuno osigura prosječno dnevno stanje domaćim ili stranim vrijednosnim papirima koji se drže u banci koja je treća strana i čija je uloga čuvanje i zaštita vrijednosnih papira. Imalac računa, banka i banka treća strana moraju sklopiti sporazum navodeći vrstu vrijednosnih papira. Vrijednosni papiri se moraju držati u ime ili u korist imaoča računa, a kamata koja se zaračunava na vrijednosne papire pripada banci. Vrijednosni papiri moraju obezbijediti 100% pokrića prosječnog dnevnog stanja. Vrijednosni papiri se mogu mijenjati i može se trgovati njima u skladu sa sporazumom imaoča računa sve dok su 100% jednaki sa prosječnim dnevnim stanjem. U slučaju neizvršenja obaveza, ako je proglašeno da je banka pod privremenom upravom, ili u slučaju stečaja banke, vrijednosni papiri pripadaju imaoču računa. U suprotnom, ako imalac računa zatvori račun ili ako banka prestane biti depozitna banka, vrijednosni papiri se prebacuju na banku.

U smislu ovog zakona "sredstva javnih prihoda" predstavljaju carine, porezi, naknade, doprinosi, donacije i drugi prihodi koji pripadaju državi, entitetima i njihovim odgovarajućim ministarstvima i institucijama, kao i opštinama.

Član 93.

Iz jednog izvora banka ne može držati sredstva u iznosu većem od 20% njenih ukupnih dnevnih depozita.

Ako iz bilo kojeg pojedinačnog izvora banka primi novčana sredstva depozita koja prelaze iznos od 20% njenih ukupnih dnevnih depozita, dužna je da, slijedeći radni dan ukupno prekoračenje u novčanom obliku drži kao posebnu rezervu na računu obavezne rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine iz člana 92. stav 1. pod a).

U smislu prethodnog stava "jedan izvor" predstavlja jedno pravno lice, jedno fizičko lice ili ukupan zbir svih korisnika sredstava javnih prihoda, bez obzira na njihov iznos ili broj.

Banka je u potpunosti i samostalno odgovorna za vršenje posebnog nadzora nad svojim depozitarima, naročito onim koji čine sredstva javnih prihoda.

Član 94.

U skladu sa odredbama čl. 92. i 93., banka je dužna da Agenciji dostavlja izvještaje, čiju formu, sadržaj i rokove za dostavu propisuje Agencija.

Član 95.

Banka ne smije u svoja stalna sredstva ulagati više od 50% iznosa njenog osnovnog kapitala bez posebne dozvole Agencije.

Član 96.

Banka ne smije deponovati sredstva, davati kredite i vršiti ulaganja u jednu povezanu banku u ukupnom iznosu većem od iznosa 25% njenog osnovnog kapitala niti u sve povezane banke u ukupnom iznosu većem od 40% njenog osnovnog kapitala.

Član 97.

Dokumentaciju i evidencije o obavljenim transakcijama banka je dužna čuvati u skladu sa zakonskim propisima.

1. Zaštita prava i interesa korisnika bankarskih usluga

Član 98.

Banka je dužna da u obavljanju djelatnosti i pružanju usluga u skladu sa ovim i drugim zakonima obezbijedi zaštitu prava i interesa korisnika bankarskih i drugih usluga koje iz njih proizlaze.

Korisnik u smislu ovog zakona je fizičko lice koje stupa u odnos sa bankom radi korišćenja usluga u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj djelatnosti (u daljem tekstu: korisnik).

Bankarske usluge su usluge koje banka pruža korisnicima u poslovima odobravanja kredita, primanja novčanih depozita i uloga na štednju, otvaranja i vođenja računa, odobravanja dozvoljenog prekoračenja po računu, izdavanja platnih kartica, kao i drugih poslova koji iz njih proizlaze i koje banka obavlja u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: usluge).

U pogledu zaštite korisnika po ugovoru o kreditu izjednačena su prava korisnika po kreditima koje odobravaju banke, mikrokreditima koje odobravaju mikrokreditne organizacije i finansijskom lizingu koji odobravaju banke i davaoci

lizinga.

Član 98a.

Banka obezbjeđuje zaštitu prava i interesa korisnika donošenjem i dosljednom primjenom opštih uslova poslovanja i drugih internih akata, koji moraju biti usklađeni sa propisima i zasnovani na dobrim poslovnim običajima i pravičnom odnosu prema korisniku, pridržavajući se načela:

1. savjesnosti i poštenja,
2. postupanja sa pažnjom dobrog stručnjaka u izvršavanju svojih obaveza,
3. ravnopravnog odnosa korisnika sa bankom,
4. zaštite od diskriminacije.
5. transparentnog poslovanja i informisanja,
6. ugovaranja obaveza koje su određene ili određive i
7. prava korisnika na prigovor i obeštećenje.

Banka je dužna da se pridržava načela iz stava 1. ovog člana u svim fazama zasnivanja i postojanja odnosa sa korisnikom (oglašavanju, pregovaračkoj fazi i predaji nacrtu ugovora, zaključivanju ugovora, korišćenju usluge i trajanju ugovornog odnosa).

1.1. Opšti uslovi poslovanja banke

Član 98b.

Banka je dužna da u izvršavanju poslova i obaveza iz svoje djelatnosti donese i primjenjuje opšte uslove poslovanja i postupa sa profesionalnom pažnjom u odnosu sa korisnikom.

Profesionalna pažnja je povećana pažnja i vještina koja se u pravnom prometu osnovano očekuje od banke u poslovanju sa korisnikom, u skladu sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i načelom savjesnosti i poštenja. Opštim uslovima poslovanja propisuju se standardni uslovi poslovanja banke koji se primjenjuju na korisnike, uslovi za uspostavljanje odnosa i postupak komunikacije između korisnika i banke, kao i uslovi za obavljanje transakcija u poslovanju odobravanja kredita, prijema novčanih depozita, otvaranja, vođenja i zatvaranja računa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, kao i drugim poslovima koje banka obavlja u skladu sa zakonom.

Član 98v.

Banka je dužna da opšte uslove poslovanja oglašava na jasan i razumljiv način, dajući tačne, potpune, nedvosmislene i reprezentativnim primjerom prikazane standardne podatke, a koji su neophodni prosječnom korisniku za donošenje odgovarajuće odluke o korišćenju usluge, zasnivanju odnosa i zaključenju ugovora sa bankom.

Banka je dužna da opšte uslove poslovanja, kao i njihove izmjene i dopune, objavi i učini dostupnim korisniku na način predviđen ovim zakonom, na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj, najkasnije 15 dana prije početka njihove primjene.

Objavljivanje opštih uslova poslovanja vrši se u sredstvima javnog informisanja, na internet stranici banke ili na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama banke u kojima se pružaju usluge korisniku (brošure, reklamni materijali, oglasne table sa kursnim listama i drugo).

Opšti uslovi poslovanja treba da budu trajno dostupni korisnicima u periodu njihovog važenja.

Član 98g.

Banka u oglašavanju ne smije da koristi netačne i neistinite podatke, niti podatke koji mogu da dovedu u zabludu prosječnog korisnika, kao i da koristi informacije koje mogu da stvore pogrešnu predstavu o uslovima korišćenja usluge i navedu korisnika na donošenje odluke koju u drugačijim okolnostima ne bi donio, te da koristi podatke koji škode ili je izvjesno da će naškoditi konkurentu.

Banci je zabranjeno da pri oglašavanju koristi izraze kojima se usluga označava besplatnom ili slične izraze, ako je odobrenje korišćenja te usluge uslovljeno zaključenjem drugog ugovora ili je uslovljeno bilo čim što predstavlja trošak ili stvara drugu obavezu za korisnika.

1.2. Informisanje korisnika u pregovaračkoj fazi

Član 98d.

Banka je dužna da u pregovaračkoj fazi informiše korisnika o uslovima i svim bitnim karakteristikama usluge koju nudi u obliku standardnog informacionog lista na reprezentativnom primjeru usluge, u pisanoj formi ili elektronskom obliku, koji obavezno sadrži:

1. vrstu usluge,
2. naziv i adresu sjedišta banke,
3. iznos usluge, oznaku valute i uslove korišćenja,
4. trajanje ugovora,

5. visinu i promjenljivost nominalne kamatne stope i elemente na osnovu kojih će se određivati ugovorena promjenljiva nominalna kamatna stopa, njihovu visinu u vrijeme zaključenja ugovora, periode u kojima će se mijenjati i način izmjene, kao i fiksni element ako je ugovoren,
6. efektivnu kamatnu stopu i ukupan iznos koji korisnik mora da plati, odnosno koji treba da mu se isplati, prikazan preko reprezentativnog primjera u kojem su naznačeni svi elementi korišćeni u obračunu te stope,
7. iznos i broj rata kredita i periode u kojima dospijevaju (mjesečno, tromjesečno i drugo),
8. troškove održavanja jednog ili više računa na kojima će se evidentirati transakcije, izuzev ako to otvaranje računa nije samo ponuđena opcija, zajedno sa troškovima korišćenja određenog sredstva otplate, kako za transakcije plaćanja, tako i za povlačenja sredstava, te sve druge naknade i troškove koji proizlaze iz ugovora uz određenje da li su fiksni ili promjenljivi i uslove pod kojima se mogu mijenjati,
9. informaciju o obavezi korišćenja notarskih usluga prilikom zaključenja ugovora,
10. informaciju o obavezi zaključenja ugovora o sporednim uslugama povezanim sa osnovnim ugovorom, naročito kad je zaključenje takvog ugovora obavezno radi dobijanja usluge prema uslovima iz oglasa,
11. kamatnu stopu koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obaveza i pravila za njeno prilagođavanje, te druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obave za,
12. upozorenje u vezi sa posljedicama propuštanja izmirenja obaveza,
13. po potrebi, instrumente obezbjeđenja ispunjenja obaveza sa informacijom o redoslijedu i načinu izmirenja obaveza iz instrumenata obezbjeđenja,
14. pravo korisnika na odustajanje od ugovora, uslove i način odustajanja, kao i visinu troškova u vezi s tim,
15. pravo korisnika na prijevremenu otplatu kredita i pravo banke na naknadu, kao i visinu te naknade,
16. pravo korisnika da u toku procjene njegove kreditne sposobnosti besplatno dobije obavještenje o rezultatima uvida u baze podataka,
17. pravo korisnika da dobije besplatnu kopiju nacrtu ugovora, izuzev ako banka u vrijeme podnošenja zahtjeva korisnika ocijeni da ne želi zasnovati odnos sa korisnikom u konkretnom pravnom poslu,
18. period u kojem banku obavezuju podaci dati u pregovaračkoj fazi i
19. uslove polaganja novčanog depozita kod banke, ako je to uslov za odobravanje kredita, kao i mogućnost i uslove prebijanja kredita i depozita.

Svi podaci i informacije u vezi sa uslugom koju banka nudi moraju biti ispisani jednakom veličinom slova i jednako uočljivi u standardnom informacionom listu.

Agencija može propisati i dodatne elemente standardnog informacionog lista, zavisno od vrste usluge, koji se kao ponuda uručuje korisniku.

Član 98d.

Na zahtjev korisnika banka je dužna da razjasni podatke, pruži informacije i da adekvatna objašnjenja u vezi sa uslugom koju nudi, na način koji će korisniku omogućiti da uporedi ponude različitih davalaca usluga, da sagleda prednosti, nedostatke i specifične rizike koje usluga može da prouzrokuje na njegov ekonomski položaj i procijeni da li usluga odgovara njegovim potrebama i finansijskoj situaciji, radi donošenja promišljene odluke o korišćenju usluge. Prije zaključenja ugovora banka je dužna da korisniku predoči sve informacije o usluzi, odnosno učini dostupnim sve bitne uslove i elemente ugovora iz kojih su jasno vidljiva prava i obaveze ugovornih strana i na zahtjev korisnika, bez naknade, preda nacrt ugovora radi razmatranja izvan prostorija banke, u periodu koji je određen u standardnom informacionom listu.

Ako se usluga ugovara u protivvrijednosti strane valute, odnosno u stranoj valuti prema propisima o deviznom poslovanju, banka je dužna da korisniku ukaže na devizne i druge rizike koje korisnik preuzima u tom slučaju.

Član 98e.

Banka je dužna da obezbijedi da zaposleni koji su angažovani na poslovima prodaje usluga ili pružanju savjeta korisnicima posjeduju odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo, profesionalne i lične kvalitete, poznaju pravila struke, postupaju u skladu sa dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, poštuju ličnost i integritet korisnika, kao i da korisnika na njegov zahtjev, potpuno i tačno informišu o uslovima korišćenja usluge.

Banka je dužna da vrši kontinuiranu obuku i usavršavanje zaposlenih na poslovima prodaje usluga ili pružanja savjeta korisnicima, u skladu sa potrebama i zahtjevima tržišta.

1.3. Opšte odredbe o ugovorima o pružanju usluga

Član 98ž.

Banka je dužna da ugovore o pružanju usluga koje zaključuje sa korisnikom sačini u pisanoj formi ili elektronskom obliku i svakoj ugovornoj strani obezbijedi primjerak ugovora.

Novčana ugovorna obaveza mora biti određena, odnosno određiva.

Novčana ugovorna obaveza je određiva po iznosu ako ugovor sadrži podatke pomoću kojih se njena visina može odrediti, odnosno ako zavisi od ugovorenih promjenljivih elemenata, odnosno promjenljivih i fiksnih, s tim što su promjenljivi elementi oni koji se zvanično objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i drugo). Novčana obaveza je vremenski određiva ako se na osnovu ugovorenih elemenata može utvrditi kada dospijeva.

Elementi iz st. 3. i 4. ovog člana moraju biti takve prirode da na njih ne utiče jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

Ugovori banke ne mogu da sadrže opšte upućujuće norme na poslovnu politiku kada su u pitanju obavezni elementi ugovora predviđeni ovim zakonom.

Banka je dužna da novčanu ugovornu obavezu utvrđuje na način određen odredbama ovog člana.

Kada je novčana ugovorna obaveza u pogledu uslova davanja i korišćenja usluga neodređena ili neodrediva, ugovor se smatra ništavnim.

Ako su ugovorne strane svoje odnose uredile uz prisustvo mana volje, odnosno pod prijetnjom, bitnom zabludom ili prevarom, druga savjesna strana može tražiti poništenje ugovora i naknadu pretrpljene štete, u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 98z.

Obavezni elementi ugovora o kreditu, novčanom depozitu, ulogu na štednju, otvaranju i vođenju računa i dozvoljenom prekoračenju računa su:

1. vrsta usluge,
2. naziv, ime i adresa ugovornih strana,
3. iznos, oznaka valute i uslovi korišćenja usluge,
4. period na koji se usluga ugovara,
5. visina nominalne kamatne stope uz određenje da li je fiksna ili promjenljiva, a ako je promjenljiva - elemente na osnovu kojih se određuje (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i drugo), njihovu visinu u vrijeme zaključenja ugovora, periode u kojima će se mijenjati, kao i fiksni element ako je ugovoren,
6. efektivna kamatna stopa i ukupan iznos koji korisnik treba da plati, odnosno koji treba da mu se isplati, izračunat na dan zaključenja ugovora,
7. metod koji se primjenjuje prilikom obračuna kamatne stope (konformni, proporcionalni i drugo),
8. troškovi održavanja jednog ili više računa na kojima će se evidentirati transakcije uplata i povlačenja sredstava, izuzev ako to otvaranje računa nije samo ponuđena opcija, zajedno sa troškovima korišćenja određenog sredstva otplate, kako za transakcije plaćanja, tako i povlačenja sredstava, te sve druge naknade i troškovi koji proizlaze iz ugovora uz određenje da li su fiksni ili promjenljivi i uslovi pod kojima se mogu mijenjati,
9. stopa zatezne kamate u trenutku zaključenja ugovora koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obaveza i pravila za njeno prilagođavanje, te sve druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obaveza,
10. upozorenje u vezi sa posljedicama propuštanja izmirenja obaveza i
11. postupak zaštite prava korisnika, korišćenje vanskudskog prigovora i adresa institucije kojoj se podnosi.

Član 98i.

Ako banka namjerava da izmijeni neki od obaveznih elemenata ugovora zaključenog sa korisnikom, dužna je da pribavi pisanu saglasnost korisnika prije primjene te izmjene, izuzev za izmjenu promjenljive kamatne stope, koja je ugovorena u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ukoliko korisnik nije saglasan sa izmjenama obaveznih elemenata ugovora, banka ne može jednostrano izmijeniti uslove iz ugovora, niti ugovor jednostrano raskinuti, odnosno otkazati, osim u razlozima predviđenim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Banka je dužna da korisnika, u roku i na način određen ugovorom, obavijesti o promjeni podataka koji ne predstavljaju obavezne elemente ugovora.

Član 98j.

Ugovor sa fiksnom kamatnom stopom je ugovor u kojem su banka i korisnik ugovorili jedinstvenu kamatnu stopu za cijeli period trajanja ugovora ili nekoliko kamatnih stopa za pojedine periode koristeći isključivo određen fiksni procenat.

Ako u ugovoru nisu utvrđene sve kamatne stope, smatra se da je kamatna stopa fiksna samo za one periode za koje je prilikom zaključenja ugovora visina stope utvrđena isključivo određenim fiksnim procentom dogovorenim prilikom zaključenja ugovora.

Kamatna stopa je promjenljiva ako njena visina zavisi od ugovorenih promjenljivih elemenata, odnosno promjenljivih i fiksnih, s tim što su promjenljivi elementi oni koji se zvanično objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i drugo), na koje elemente ne može uticati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

Banka je dužna da promjenljivu kamatnu stopu utvrđuje na način određen u stavu 3. ovog člana.

Ako je ugovorena promjenljiva kamatna stopa, banka je dužna da na odgovarajućem mjestu u svojim poslovnim prostorijama javno objavi i korisniku učini dostupnim podatke o kretanju vrijednosti ugovorenih promjenljivih elemenata iz stava 3. ovog člana.

Efektivna kamatna stopa iskazuje ukupne troškove usluge koje plaća, odnosno prima korisnik te usluge, pri čemu su ti troškovi izraženi kao procenat ukupnog iznosa usluge na godišnjem nivou, a utvrđuje se po metodologiji koju propisuje Agencija.

Banka je dužna da efektivnu kamatnu stopu obračunava i iskazuje na jedinstveno propisan način i učini je dostupnom

javnosti i korisnicima u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 98k.

Ako je zaključenje i realizacija ugovora sa korisnikom uslovljena zaključenjem ugovora o sporednim uslugama, a pri tom se cijena sporedne usluge ne može odrediti unaprijed, uslovi za zaključenje takvog ugovora moraju biti dati na jasan, sažet i vidljiv način, zajedno sa iskazivanjem efektivne kamatne stope, a banka ne može korisnika uslovljavati izborom davaoca te sporedne usluge.

U sporedne usluge ne uključuju se usluge otvaranja i održavanja jednog ili više računa na kojima se isključivo evidentiraju transakcije podizanja, plaćanja i povlačenja sredstava, te druge transakcije koje proizlaze iz korišćenja ugovorene usluge.

Troškovi otvaranja, održavanja i evidentiranja transakcija po računima iz stava 2. ovog člana predočavaju se korisniku u pregovaračkoj fazi i uključeni su u obračun ukupnih troškova usluge iskazanih kroz efektivnu kamatnu stopu.

1.3.1. Ugovor o kreditu

Član 98l.

Banka je obavezna da prije zaključenja ugovora o kreditu procijeni kreditnu sposobnost korisnika, jemca ili drugog lica koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveza korisnika, na osnovu odgovarajuće dokumentacije i podataka dobijenih od korisnika, uvidom u kreditne registre, uz pisanu saglasnost lica na koje se podaci iz registra odnose, kao i javne registre i baze podataka.

Prije zaključenja ugovora o kreditu banka je dužna, uz prethodnu pisanu saglasnost korisnika, jemca ili drugog lica koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveza korisnika, međusobno ih informisati i upoznati sa dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti.

Ukoliko jedno lice nije saglasno da se dobijeni podaci i dokumentacija za procjenu njegove kreditne sposobnosti saopšte drugim licima, banka je dužna da sa tom činjenicom upozna druga lica.

Određbe ovog člana ne primjenjuju se u slučajevima kada je takvo saopštavanje podataka izričito zabranjeno posebnim prinudnim propisima ili je suprotno ciljevima javnog poretka.

Ako se ugovorne strane saglase da se kreditno zaduženje korisnika kao dužnika poveća, banka je dužna da ponovo procijeni kreditnu sposobnost korisnika, jemca ili drugog lica koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveza korisnika, prije bilo kakvog značajnijeg povećanja ukupnog iznosa kredita.

Član 98lj.

Ako banka ispunjenje obaveza korisnika, po poslovima odobravanja kredita, obezbjeđuje jemstvom, dužna je da u pregovaračkoj fazi upozna jemca sa predmetom jemčenja, oblikom jemstva koji se ugovorom zahtijeva, obimom jemčeve odgovornosti na koju se obavezuje davanjem izjave o jemčenju, te da mu predoči sve informacije, odnosno učini dostupnim sve bitne elemente ugovora iz kojih su jasno vidljivi prava i obaveze ugovornih strana, i na njegov zahtjev, bez naknade, preda nacrt ugovora radi razmatranja izvan prostorija banke.

Banka je dužna da prije zaključenja ugovora o jemstvu pribavi primjerak ugovora o davanju jemstva, zaključenog u pisanoj formi između korisnika i jemaca, a za čiji sadržaj banka nije odgovorna.

Banka i korisnik ne mogu mijenjati obavezne elemente ugovora kojima se povećava obim jemčeve odgovornosti bez prethodne saglasnosti jemca u pisanoj formi.

Član 98m.

Ugovor o kreditu, osim obaveznih elemenata iz člana 98z. ovog zakona, sadrži i sljedeće obavezne elemente:

1. kod kredita indeksiranih u stranoj valuti - valutu u kojoj banka indeksira kredit, tip kursa valute koji se primjenjuje pri odobravanju i otplati kredita (kupovni ili prodajni kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine ili zvanični srednji kurs, ili kupovni ili prodajni kurs banke), kao i datum obračuna,
2. pravo korisnika da od banke na ugovoreni način, a najmanje jednom godišnje, bez naknade dobije pisani izvod o stanju njegovog kreditnog zaduženja, uključujući podatke o iznosu otplaćene glavnice i kamate, kao i iznosu preostalog duga,
3. ukupne troškove kredita,
4. ukupan iznos koji korisnik treba da plati,
5. po potrebi, odredbu o obavezi korišćenja i plaćanja troškova notarskih usluga,
6. instrumente obezbjeđenja ispunjenja obaveza sa informacijom o redoslijedu i načinu izmirenja obaveza iz instrumenata obezbjeđenja,
7. pravo korisnika na odustajanje od ugovora, uslove i način ostvarenja tog prava i
8. uslove i način prijevremene otplate kredita i visinu naknade banke po ovom osnovu.

Ukupni troškovi kredita za korisnika uključuju kamate, naknade, poreze i sve druge naknade i troškove koji su direktno povezani sa odobravanjem i korišćenjem kredita i uključuju se u obračun i iskazivanje efektivne kamatne stope.

Ukupan iznos koji korisnik treba da plati predstavlja zbir iznosa kredita i ukupnih troškova kredita koje korisnik snosi.

Pri zaključenju ugovora o kreditu banka uz ugovor uručuje korisniku jedan primjerak plana otplate kredita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora, a drugi primjerak ovog plana banka zadržava u svojoj dokumentaciji.

Član 98n.

Ako su kod ugovora o kreditu kamata, naknada i drugi troškovi promjenljivi, banka promjenu njihove vrijednosti mora zasnivati na elementima ugovorenim u skladu sa odredbama ovog zakona, koji se javno objavljuju.

Banka ne može da vrši izmjenu promjenljive kamatne stope u rokovima drugačijim od ugovorenih, a usklađivanje visine promjenljive kamatne stope dužna je da vrši prema visini utvrđene referentne kamatne stope sa kojom se prema ugovoru kamata usklađuje, a koja se javno objavljuje i važeća je na dan isteka ugovorenog roka za usklađivanje kamatne stope.

Ako banka odobri kredit koji je indeksiran u stranoj valuti, korisnik ima pravo da otplatu kredita vrši po istom tipu kursa koji je primijenjen pri isplati kredita (kupovni ili prodajni kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine ili zvanični srednji kurs ili kupovni ili prodajni kurs banke), a banka je dužna da korisniku omogući ostvarenje tog prava.

Ako korisnik radi dobijanja kredita ima obavezu da kod banke položi namjenski depozit sa ugovorenom kamatom, banka je dužna da primijeni isti metod obračuna kamate na depozit koji je primijenjen i na obračun kamate na odobreni kredit.

Član 98nj.

Banka ne može korisniku staviti na raspolaganje kreditna sredstva prije isteka roka od 14 dana od dana zaključenja ugovora, izuzev na izričit zahtjev korisnika.

Korisnik ima pravo da odustane od zaključenog ugovora o kreditu, bez navođenja razloga za odustanak, u roku od 14 dana od dana zaključenja ugovora, odnosno u kraćem roku ugovorenom za stavljanje kreditnih sredstava na raspolaganje na njegov izričit zahtjev, pod uslovom da nije počeo da koristi kreditna sredstva.

Korisnik je dužan da o svojoj namjeri odustanka od ugovora obavijesti banku u pisanoj formi, pri čemu se datum prijema tog obavještenja smatra datumom odustanka od ugovora.

U slučaju odustanka korisnika od zaključenog ugovora o kreditu, banka ima pravo na naplatu obračunate naknade za obradu kreditnog zahtjeva koja ne može biti veća od naknade u slučaju kada korisnik ne odustane od kredita.

Zabranjeno je banci da ugovara i od korisnika naplaćuje naknadu kao odustanicu za slučaj odustanka korisnika od ugovora o kreditu.

Prilikom odustanka korisnika od ugovora o kreditu koji je obezbijeđen hipotekom, kao i ugovora čiji je predmet kupovina, odnosno finansiranje kupovine nepokretnosti, banka ima pravo na naknadu isključivo stvarnih troškova nastalih zaključenjem ugovora, sa čim je dužna da upozna korisnika prije zaključenja ugovora.

Ako banka ili treća strana na osnovu ugovora o kreditu pruža i sporedne usluge koje su u vezi sa tim ugovorom, korisnika više ne obavezuje ugovor o sporednim uslugama ako koristi svoje pravo na odustanak od ugovora, u skladu sa ovim članom.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa i ugovor o izdavanju i korišćenju kreditne kartice.

Član 98o.

Korisnik može da vrati kredit, u potpunosti ili djelimično, prije roka određenog za vraćanje, pri čemu ima pravo na umanjenje ukupnih troškova kredita za iznos kamate i troškova za preostali period trajanja ugovora (prijevremena otplata), ali je dužan da o namjeri prijevremene otplate kredita unaprijed obavijesti banku u ugovorenom roku.

U slučaju prijevremene otplate kredita, banka ima pravo na objektivno opravdanu i ugovorenu naknadu troškova koji su direktno u vezi sa prijevremenom otplatom kredita, pod uslovom da je prijevremena otplata izvršena u periodu tokom kojeg se primjenjivala fiksna kamatna stopa i ako je iznos prijevremene otplate kredita u periodu od godinu dana veći od iznosa granične vrijednosti, koji utvrđuje Agencija.

Banka ne može zahtijevati naknadu za prijevremenu otplatu:

1. ako je otplata bila učinjena na osnovu zaključenog ugovora o osiguranju čija je namjena obezbjeđivanje otplate,
2. ako se otplata vrši u toku perioda za koji je ugovorena promjenljiva nominalna kamatna stopa i
3. u slučaju dozvoljenog prekoračenja računa.

Naknada za prijevremenu otplatu kredita ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kada je kredit po ugovoru trebalo da bude vraćen.

Agencija će propisati uslove prijevremene otplate kredita, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 98p.

Ako korisnik svoju obavezu ne ispuni u ugovorenom roku, na dospelu, a neizmirenu obavezu banka primjenjuje pravila o kamati koja se primjenjuju u slučaju dužnikovog kašnjenja u izmirenju obaveza, u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Ako u toku trajanja ugovornog odnosa nastupe okolnosti koje korisnika dovode u teško imovinsko stanje, odnosno druge bitne okolnosti na koje korisnik ne može uticati, banka može na zahtjev korisnika proglasiti zastoju u otplati (moratorijum) za određeni period, a u tom periodu banka ne obračunava zateznu kamatu na dospelu, a neizmirenu

potraživanje.

Banka može svojim opštim aktima poslovanja propisati kriterijume za proglašenje zastoja u otplati.

Član 98r.

Banka je dužna da na ugovoreni način, a najmanje jednom godišnje, bez naknade dostavi korisniku pisani izvod o stanju njegovog kreditnog zaduženja, uključujući podatke o iznosu otplaćene glavnice i kamate, kao i o iznosu preostalog duga.

U slučaju ugovorene promjenljive kamatne stope, banka je dužna da o izmjeni te stope, pisanim putem ili na drugi ugovoreni način, obavijesti korisnika prije početka primjene izmijenjene kamatne stope i u obavještenju navede datum od kada se izmijenjena stopa primjenjuje.

Uz obavještenje iz stava 2. ovog člana banka je dužna da korisniku besplatno dostavi izmijenjeni plan otplate kredita nakon primjene nove kamatne stope.

Član 98s.

Ako banka prenese potraživanje iz ugovora o kreditu drugoj banci ili finansijskoj organizaciji koja ima dozvolu Agencije - prijemniku, korisnik prema prijemniku ima ista prava koja je imao prema banci i može drugom prijemniku istaći, osim prigovora koje ima prema njemu, i one prigovore koje je imao prema banci iz ugovora o kreditu, a prijemnik ne može korisnika dovesti u nepovoljniji položaj od položaja koji bi imao da to potraživanje nije preneseno i korisnik zbog toga ne može biti izložen dodatnim troškovima.

Banka je dužna da obavijesti korisnika o prenosu prava iz stava 1. ovog člana, izuzev ako je nastavila da u ime i za račun prijemnika po kreditu vrši naplatu ustupljenog potraživanja od korisnika.

Banci je zabranjeno da uslovljavanjem i ugovaranjem svoje prethodne saglasnosti ograničava prenos prava iz ugovora o kreditu sa svim sporednim pravima i garancijama na jemca ili drugo lice koje personalno obezbjeđuje ispunjenje obaveze korisnika i koje je djelimično ili u potpunosti namirilo potraživanje banke.

Član 98t.

Odredbе ovog zakona koje se odnose na zaštitu korisnika u poslovima odobravanja kredita ne primjenjuju se na:

1. ugovore o kreditu u iznosu manjem od 400 KM i većem od 150.000 KM,
2. ugovore o lizingu kod kojih nije ugovorena mogućnost da primalac lizinga stekne pravo svojine na predmetu lizinga,
3. ugovore o kreditu preko tekućeg računa (dozvoljeno prekoračenje) sa obavezom otplate u roku od 30 dana,
4. ugovore o kreditu zaključene u postupku poravnjanja pred sudom ili pred nekim drugim organom određenim zakonom,
5. ugovore o odgađanju plaćanja postojećeg duga po kreditu, bez plaćanja naknade,
6. ugovore o kreditu kod kojih ne postoji obaveza plaćanja bilo kakvih troškova i ugovore kod kojih se kredit mora otplatiti u roku od tri mjeseca, uz plaćanje samo zanemarljivih ukupnih troškova kredita i
7. ugovore o kreditu koji su obezbijeđeni založnim pravom na pokretnosti ako je odgovornost korisnika strogo ograničena na vrijednost založne stvari.

1.3.2. Ugovori o novčanom depozitu i ulogu na štednju

Član 98ć.

Ugovori o novčanom depozitu i ulogu na štednju, osim elemenata iz člana 98z. ovog zakona, sadrže i sljedeće obavezne elemente:

1. bezuslovne pogodnosti koje banka pruža u vezi sa novčanim sredstvima na računu,
2. plan isplate novčanih sredstava sa računa,
3. način i uslove isplate sa računa u granicama raspoloživih sredstava,
4. uslove i način automatskog produžavanja oročenja i
5. iznos osiguranog depozita.

Kod ugovora o novčanom depozitu, naknade i drugi troškovi, ako su promjenljivi, moraju zavisiti od ugovorenih elemenata koji se zvanično objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i drugo) i čija je priroda takva da na njihovu vrijednost ne može uticati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

Banka je dužna da korisniku pri zaključenju ugovora o novčanom depozitu uruči jedan primjerak plana isplate depozita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora, a drugi primjerak ovog plana banka zadržava u svojoj dokumentaciji.

U slučaju automatskog produžavanja oročenja novčanog depozita, banka je dužna da najkasnije sedam dana prije isteka roka oročenja korisnika obavijesti o roku na koji se produžava ugovor o novčanom depozitu i novoj kamatnoj stopi, a korisnik ima pravo da ugovor raskine najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema tog obavještenja, i to bez naknade i uz kamatu ugovorenu za istekli oročeni period.

1.3.3. Ugovor o revolving kreditu

Član 98u.

Ugovor o revolving kreditu je ugovor o kreditu koji korisniku omogućava da jednom odobreni iznos kredita, u određenom periodu, može da povlači više puta pod istim uslovima, s tim što se neiskorišćeni dio kredita povećava za visinu otplate tog kredita.

Korisnik ima pravo da na uobičajeni način, u svakom trenutku i bez naknade, raskine ugovor o revolving kreditu, izuzev ako je ugovoren otkazni rok koji ne može biti duži od mjesec dana.

Banka može otkazati ugovor o revolving kreditu ako je tako ugovoreno, uz obavezu pisanog obavještanja korisnika najmanje 30 dana unaprijed.

Banka može iz opravdanih razloga (neovlašćeno korišćenje kredita iz stava 1. ovog člana, značajno pogoršanje kreditne sposobnosti korisnika i drugo) i ako je tako ugovoreno, privremeno ili trajno uskratiti korisniku pravo na povlačenje sredstava, s tim da je dužna da ga o razlozima uskraćivanja obavijesti u pisanoj formi ili elektronskim putem, i to, ako je moguće odmah ili u roku od naredna tri dana, osim kada je pružanje takvih obavještenja zabranjeno drugim propisima.

1.3.4. Ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa

Član 98f.

Ako je ugovorom o tekućem računu ugovoren kredit preko računa (dozvoljeno prekoračenje računa), banka je dužna da izdavanjem i dostavljanjem izvoda, na ugovoreni način najmanje krajem svakog mjeseca, obavještava korisnika o početnom saldu, promjenama stanja računa po osnovu uplata, isplata, naplata i plaćanja, te provizija i naknada koje banka zaračunava za izvršene usluge, kao i o završnom saldu računa za izvještajni period.

Osim dostavljanja izvještaja o stanju računa, banka je dužna da obavještava korisnika o primijenjenim kamatnim stopama u izvještajnom periodu, kao i promjenama kamatnih stopa, naknada i troškova prije njihove primjene, u roku i na način utvrđen ovim zakonom.

Korisnik računa ima pravo da bez naplate posebne naknade podigne sredstva sa svog računa otvorenog u banci, u visini raspoloživih sredstava na računu.

Korisnik računa ima pravo na besplatno gašenje računa.

1.3.5. Ugovor o izdavanju i korišćenju platne kartice

Član 98h.

Ako je ugovorom o novčanom depozitu ili tekućem računu ugovoreno izdavanje i korišćenje platne kartice, ugovor sadrži i sljedeće obavezne elemente:

1. valutu u kojoj se vrši obračunavanje dugovanja po kartici,
2. obavještenje o postojanju naknade za podizanje gotovine na bankomatu druge banke, kao i iznos te naknade u slučaju podizanja gotovine na bankomatu banke izdavaoca,
3. obavještenje o iznosu naknade za korišćenje platne kartice u inostranstvu, obavještenje o valuti u kojoj se evidentira transakcija izvršena u inostranstvu, kao i obavještenje o kursu koji se primjenjuje pri konverziji iznosa transakcija nastalih u inostranstvu u valutu zaduženja korisnika, uključujući i eventualne provizije koje se naplaćuju prilikom konverzije,
4. prava i obaveze, način postupanja korisnika u slučaju uočenog neovlašćenog korišćenja podataka sa kartice, oštećenja, krađe ili gubitka kartice,
5. prava i obaveze, način postupanja korisnika i banke u slučaju blokade kartice i
6. odgovornost korisnika i banke izdavaoca kartice u slučaju krađe i gubitka kartice, odnosno u slučaju neovlašćenog korišćenja podataka sa kartice.

Banka je dužna da obezbijedi korisniku da samo on ima pristup ličnom identifikacionom broju do uručjenja platne kartice.

Banka izdavalac platne kartice snosi rizik u vezi sa dostavljanjem korisniku platne kartice i ličnog identifikacionog broja.

Korisnik je dužan da bez odgađanja prijavi banci gubitak, odnosno krađu platne kartice i da od banke zahtijeva blokadu njene dalje upotrebe, a banka je dužna da mu to u svakom trenutku omogući.

Ako banka izdavalac platne kartice ne omogući korisniku da u svakom trenutku prijavi gubitak, krađu ili transakciju izvršenu neovlašćenim korišćenjem platne kartice, odnosno podataka sa platne kartice ili mu ne omogući da zahtijeva blokadu njene dalje upotrebe - korisnik ne snosi posljedice neovlašćene upotrebe, izuzev ako je sam izvršio zloupotrebu.

Korisnik ima pravo na besplatno gašenje platne kartice.

1.3.6. Ugovori o ostalim uslugama

Član 98c.

Ugovori o garancijama, avalu, akreditivu, sefu, kao i drugi ugovori po poslovima koje banka obavlja u skladu sa zakonom moraju da sadrže vrstu i visinu svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika. Agencija može propisati obavezne elemente ugovora o ostalim uslugama.

1.4. Prigovor korisnika

Član 98č.

Korisnik, jamac ili drugo lice koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveza korisnika ima pravo na prigovor, ako smatra da se banka ne pridržava odredaba zakona, opštih uslova poslovanja, dobre poslovne prakse i obaveza iz zaključenog ugovora.

Banka je dužna da organizuje poslove rješavanja prigovora, donese pisane procedure i postupke, dostavi odgovor podnosiocu prigovora najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora, te vodi urednu evidenciju zaprimljenih i riješenih prigovora, o čemu je dužna da izvještava Agenciju.

Ako banka ne dostavi odgovor u roku iz stava 2. ovog člana ili podnosilac prigovora nije zadovoljan odgovorom, podnosilac prigovora ima pravo da o tome pisano obavijesti i uloži prigovor Ombudsmanu za bankarski sistem (u daljem tekstu: Ombudsman), koji je uspostavljen u okviru Agencije.

Nakon prijema pisanog obavještenja ili prigovora korisnika, ako ocijeni da je prigovor opravdan, Ombudsman će zahtijevati od banke da se u roku od osam dana izjasni o navodima iz obavještenja, odnosno prigovora.

Ako banka u propisanom roku propusti da se izjasni ili se izjasni, a Ombudsman ocijeni da nisu u pitanju povrede odredaba ovog zakona kojima se uređuje zaštita korisnika, za koje su određene prekršajne kazne, Ombudsman, korisnik ili banka mogu dati prijedlog za pokretanje postupka posredovanja u mirnom rješavanju spornog odnosa.

Ako Ombudsman na osnovu činjenica iz pisanog obavještenja, odnosno prigovora korisnika, a nakon izjašnjenja banke o tim činjenicama, ocijeni da su u pitanju povrede odredaba ovog zakona kojima se uređuje zaštita korisnika, za koje su određene prekršajne kazne, uputiće predmet nadležnom organizacionom dijelu Agencije na dalje postupanje.

Banka je dužna da sarađuje sa Ombudsmanom radi pravičnog i brzog rješavanja i prevazilaženja nesuglasica i sporova po prigovorima.

Agencija će propisati uslove i način ulaganja prigovora iz stava 1. ovog člana, postupanja banke po prigovoru i izvještavanja Agencije, kao i način postupanja Agencije po zaprimanju obavještenja i prigovora iz stava 3. ovog člana u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 98dž.

Na pitanja iz oblasti zaštite prava i interesa korisnika koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju zaštita potrošača, obligacioni odnosi i platni promet.

Na zaštitu korisnika - fizičkog lica primaoca lizinga, koja se uređuje zakonom o lizingu, primjenjuju se odredbe o zaštiti korisnika ovog zakona o pitanjima koja nisu uređena tim zakonom.

Član 99.

Banka je dužna da propiše procedure za postupanje sa neaktivnim računima i obezbijedi čuvanje dokumentacije u skladu sa propisima.

O uslovima iz stava 1. ovog člana banka je dužna upoznati vlasnika računa.

Član 100.

Pri obavljanju poslova sa licima povezanim sa bankom i poslova u ime i za račun lica povezanih sa bankom, banka ne može ponuditi tom licu povoljnije uslove od onih koje ponudi drugim licima koja nisu povezana sa bankom.

U smislu stava 1. ovog člana licima povezanim sa bankom posebno se smatraju:

1. predsjednik i članovi nadzornog odbora, članovi uprave, te članovi njihovih užih porodica do trećeg stepena po krvnom srodstvu ili braku, ili lica koja žive u istom domaćinstvu, ili imaju međusobno povezane ili zajedničke investicije,
2. lica sa značajnim vlasničkim interesom u banci, te članovi njihovih užih porodica do trećeg stepena po krvnom srodstvu ili braku, ili lica koja žive u istom domaćinstvu, ili imaju međusobno povezane ili zajedničke investicije,
3. pravna lica sa običnim akcijama, prioritetnim akcijama i glasačkim pravima u banci,
4. pravna lica u kojima banka ima značajne vlasničke interese,
5. pravna lica u kojima značajan vlasnički interes imaju ista ona pravna ili fizička lica koja imaju značajan vlasnički interes u banci,
6. pravna lica u kojima je imalac značajnog vlasničkog interesa, član nadzornog odbora ili uprave jeste jedno od lica pomenutih u tačkama 1. do 5. ovog stava,
7. povezana lica, kao i povezana lica akcionara banke.

Banka ne može dodjeljivati kredite svojim službenicima u iznosu većem od iznosa određenog u propisima Agencije. Agencija donosi propise kojima se obezbjeđuje realizacija ograničenja utvrđenih u st. 1. do 3. ovog člana.

Član 101.

Banka ne smije sticati, vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da je stečena vršenjem krivičnog djela.

Banka ne smije izvršiti transakciju za koju, prema propisima koji uređuju oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, zna ili može osnovano pretpostaviti da je namijenjena pranju novca i finansiranju terorističkih aktivnosti.

Banka ne smije vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da bi se mogle koristiti za terorističke aktivnosti, u skladu sa propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i propisima kojima se uređuju uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog sprovođenja međunarodnih restriktivnih mjera.

Banka ne smije vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine, za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da bi ih mogli koristiti pojedinci ili pravna lica ili organi koji opstruišu ili prijetu opstrukcijom ili predstavljaju značajan rizik od aktivne opstrukcije sprovođenja mirovnog procesa, u skladu sa propisima kojima se uređuju uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog sprovođenja međunarodnih restriktivnih mjera.

Banka je dužna da obezbijedi sistem internih kontrola i internu reviziju, kao i da donese politike i procedure radi otkrivanja i sprečavanja transakcija koje uključuju kriminalne aktivnosti, pranje novca, finansiranje terorističkih aktivnosti i aktivnosti koje opstruišu uvođenje i primjenu međunarodnih restriktivnih mjera.

Banka je dužna da izradi procjenu rizika kojom utvrđuje stepen rizičnosti grupa klijenata ili pojedinog klijenta, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda u vezi sa mogućnošću zloupotrebe u svrhu pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu sa propisima iz ove oblasti.

Banka je dužna da u svom poslovanju izvršava obaveze i zadatke, kao i preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Banka je dužna da obavještava nadležne organe i dostavlja podatke u skladu sa propisima koji uređuju oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te o tome Agenciji dostavlja mjesečne statističke izvještaje, u formi koju propiše Agencija, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 102.

Uslove otvaranja računa kod banke sa sjedištem izvan Republike Srpske propisuje Agencija.

Agencija može propisati uslove bankama za obavljanje usluga platnog prometa u skladu sa propisima o platnom prometu.

VII - KNJIGOVODSTVO, REVIZIJA I KONTROLA

Član 103.

Banka i njena supsidijarna lica dužni su uredno, ažurno i kontinuirano voditi knjigovodstvene evidencije poslovanja i pripremati godišnje finansijske izvještaje koji na adekvatan način prikazuju njihove aktivnosti i finansijsko stanje, u obliku i sa sadržajem utvrđenim zakonom, međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima Agencije. Knjigovodstvene evidencije i finansijski izvještaji banke moraju iskazivati i finansijsko stanje njenih supsidijarnih lica pojedinačno i na konsolidovanoj osnovi.

Član 104.

Banka i njena supsidijarna lica dužni su imenovati, uz odobrenje Agencije, nezavisnog vanjskog revizora, koji:

1. banci daje savjete o primjeni računovodstvenih standarda,
2. priprema i organima upravljanja banke podnosi godišnji izvještaj, sa njegovim mišljenjem da li finansijski izvještaji daju potpun, tačan i vjerodostojan pregled finansijskog stanja banke, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima Agencije,
3. informiše odbor za reviziju, nadzorni odbor, upravu i Agenciju o protivpravnom postupanju radnika banke ili njenog supsidijarnog lica, ili nepravilnosti ili nedostatku u upravljanju ili poslovanju banke ili njenog supsidijarnog lica, za koje je saznao, a koji mogu prouzrokovati materijalni gubitak za banku ili njeno supsidijarno lice, i
4. u godišnjem izvještaju daje komentare odboru za reviziju, nadzornom odboru, upravi banke i Agenciji o efikasnosti unutrašnjeg revizora i sistemu unutrašnje kontrole.

Banka je dužna na zahtjev Agencije odmah dostaviti dodatne podatke i mišljenje revizora o banci i njenim supsidijarnim licima, na račun banke, odnosno njenih supsidijarnih lica.

Član 105.

Banka je dužna dostaviti Agenciji godišnji finansijski izvještaj u roku od 75 dana, a izvještaj vanjskog revizora u roku od pet mjeseci od isteka te poslovne godine na koju se izvještaj odnosi.

Banka je dužna da izvještaj vanjskog revizora u skraćenom obliku, u roku od 15 dana po njegovom prijemu, objavi u jednom ili više dnevnih listova dostupnih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i o tome, uz dostavu kopije objave, odmah obavijesti Agenciju.

Osim objavljivanja godišnjeg izvještaja vanjskog revizora, banka je dužna da na kraju svakog prvog polugodišta objavi nerevidirani polugodišnji izvještaj koji uključuje bilans stanja uključujući cjelokupnu vanbilansnu evidenciju, bilans uspjeha i izvještaj o gotovinskim tokovima, kao i informacije koje sadrže imena članova nadzornog odbora i uprave i svih akcionara koji imaju 5% ili više akcija sa glasačkim pravima. Izvještaj iz stava 3. ovog člana banka je dužna objaviti u roku od trideset dana nakon isteka prvog polugodišta, u jednom ili više dnevnih lokalnih listova dostupnih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, i na svojim šalterima kopije istih učiniti stalno dostupnim svojim klijentima.

Član 106.

Banka je dužna pripremati i dostavljati Agenciji izvještaje o poslovanju, likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti, za sebe i svoja supsidijarna lica pojedinačno i na konsolidovanoj osnovi, u obliku, sa sadržajem i u rokovima utvrđenim propisima Agencije.

Banka je dužna da Agenciji i drugim nadležnim organima u skladu sa zakonom omogući pregled zaključenih ugovora o usluzi sa korisnikom, da im njihove kopije, te im dostavi druge podatke i dokumentaciju koja je potrebna pri vršenju nadzora.

Banka i dijelovi banke otvoreni u Distriktu Brčko, kao i dijelovi banke sa sjedištem izvan Republike Srpske podliježu svim oblicima nadzora od strane Agencije u skladu sa propisima Agencije.

Subjekti iz stava 2. ovog člana dužni su primiti kontrolore i revizore koje je Agencija imenovala i u potpunosti saradivati s njima.

VIII - POSTUPAK STEČAJA I LIKVIDACIJE

Član 107.

Postupak stečaja i likvidacije banaka sprovodi se po posebnom zakonu osim u dijelu koji nije regulisan ovim zakonom.

IX - PRIVREMENA UPRAVA I LIKVIDACIJA

Član 108.

Agencija može imenovati privremenog upravnika banke kada ocijeni:

1. da je prekršen zakon, propis ili odluka Agencije, čime su ozbiljno ugroženi interesi deponenata,
2. da je svojim poslovanjem banka prouzrokovala ili može prouzrokovati značajno pogoršanje kapitala ili finansijskog stanja, ili druge ozbiljne rizike po interese deponenata,
3. da je banka prekršila i nastavlja sa povredom propisa iz člana 125. ovog zakona;
4. da je banka prikrila od Agencije ili njenih kontrolora i revizora poslovne knjige, dokumente, evidencije ili imovinu banke, ili je odbila pristup ovlašćenih lica tim knjigama,
5. da je opravdan zahtjev nadzornog odbora, odbora za reviziju, direktora ili skupštine akcionara banke za imenovanje privremenog upravnika banke,
6. da je kapital banke manji od 50% visine kapitala iz člana 90. stav 3. ovog zakona,
7. da banka ne plaća dospjele finansijske obaveze, 15 dana neprekidno ili 30 dana sa prekidima u trajanju 45 dana,
8. da je nakon oduzimanja dozvole za rad u banci potrebna zaštita interesa deponenata do imenovanja stečajnog upravnika.

Član 109.

Banka se smatra nesolventnom kada Agencija, prema propisima koje donosi, utvrdi da je vrijednost obaveza veća od vrijednosti njenih sredstava.

U postupku ocjene solventnosti, vrijednost sredstava i obaveza banke procjenjuje se u skladu sa standardima i procedurama utvrđenim propisima Agencije, pri čemu se u vrijednost sredstava i obaveza banke za budući period uključuje i realna procjena iznosa prihoda i rashoda banke za taj period.

Agencija je dužna oduzeti dozvolu za rad banci za koju utvrdi da je nesolventna, i pokrenuti postupak za njenu likvidaciju ili podnijeti zahtjev nadležnom sudu za pokretanje postupka stečaja.

Odluka Agencije o nesolventnosti banke je konačna.

Član 110.

Privremenog upravnika banke Agencija imenuje rješenjem, u kojem je dužna navesti razloge imenovanja, u skladu sa članom 108. ovog zakona.

Rješenje o imenovanju, razrješenju ili produžetku mandata privremenog upravnika banke, bez odlaganja se dostavlja privremenom upravniku i banci u kojoj je imenovan, objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske" i upisuje u registar banaka iz člana 18. ovog zakona i sudski registar kod nadležnog suda.

Privremeni upravnik ima apsolutni imunitet i zaštićen je od bilo kakve lične ili službene odgovornosti za preduzimanje ili nepreduzimanje koraka, ili donošenje odluka u okviru njegovih odgovornosti kao privremenog upravnika.

Privremeni upravnik ne može biti sudski gonjen ni na jednom sudu sve dok djeluje u dobroj namjeri u okviru odredaba ovog zakona.

Član 111.

Privremeni upravnik banke ima pravo neograničenog pristupa i kontrole svih poslovnih prostorija banke, finansijske aktive, računovodstvenih i drugih evidencija, i ostale aktive banke i njenih supsidijarnih lica.

Privremeni upravnik je dužan odmah po prijemu odluke o imenovanju preduzeti mjere zaštite i spriječavanja otuđenja ili zloupotrebe aktive i dokumentacije banke i njenih supsidijarnih lica.

U preduzimanju mjera iz svoje nadležnosti Agencija i privremeni upravnik ovlašćeni su da traže pomoć nadležnih organa unutrašnjih poslova i drugih organa.

Član 112.

Privremeni upravnik je ovlašćen i odgovoran za zaštitu imovine i preuzimanje kontrole nad poslovanjem banke i donošenje odluke o nastavku poslovanja banke.

U toku mandata privremenog upravnika banke, sva ovlašćenja nadzornog odbora, odbora za reviziju, uprave i akcionara banke za donošenje odluka ili preduzimanje aktivnosti prestaju.

Privremeni upravnik ima sva ovlašćenja nadzornog odbora, odbora za reviziju, uprave i akcionara, u skladu sa rješenjem Agencije o njegovom imenovanju.

Privremeni upravnik može odmah da ukine sva ovlašćenja predstavnicima banaka u nadzornim odborima i upravi i skupštini supsidijarnih lica banke i u svim vlasničkim udjelima banke, i ostvaruje direktno ili putem zastupnika sva ovlašćenja takvih predstavnika.

Privremeni upravnik ovlašćen je da:

1. vrši prodaju imovine i otkup obaveza banke, s ciljem očuvanja odgovarajuće vrijednosti banke ili zaštite interesa deponenata i drugih kreditora banke,
2. otkáže ili jednostrano dopuni i izmijeni ugovore koje je banka potpisala, uključujući i obustavu obračuna kamata i promjenu kamatne stope, naknada i rokova dospelja, a može izvršiti i prebijanje kredita depozitima istog fizičkog ili pravnog lica,
3. donosi odluke o otpuštanju, degradiranju, suspenziji i raspoređivanju zaposlenih u banci,
4. suspenduje prikupljanje depozita,
5. zaključuje i potpisuje ugovore i preuzima obaveze u ime i za račun banke,
6. podnosi i ulaže zahtjeve i tužbe u ime i za račun banke, te zastupa banku u sudskom i upravnom postupku;
7. obustavi sve isplate članovima nadzornog odbora, uprave, odbora za reviziju i akcionarima banke,
8. izvrši isplate depozita fizičkih osoba u okviru sredstava koja su na raspolaganju i na pro rata osnovi ako je primjenljivo.

U zavisnosti od toga kolike su rezerve za prioritete iz člana 119. tačka 1. i 2. ovog zakona, najveći iznos koji se isplaćuje fizičkom licu biće ukupan iznos svih njegovih depozita, umanjen za bilo koji zakonski ili ugovorni dug koji banci duguje fizičko lice ili iznos u skladu sa propisima kojima se uređuje osiguranje depozita u bankama, tj. iznos koji je manji od ta dva.

Depoziti neće obuhvatiti sredstva koja su položena na bilo kojem računu čije vlasništvo nije transparentno ili bilo koji depozit koji nije uplaćen na ime ili sredstva koja se čuvaju u sefu banke. Isto tako neće biti obuhvaćena sredstva, krediti ili bilo koja druga transakcija za koju su fizičkom licu isplaćene kamate, bez obzira da li preferencijalne ili druge vrste i/ili bilo koje druge finansijske olakšice od strane banke koje su mogle doprinijeti pogoršanju finansijskog stanja banke.

Članovi nadzornog odbora banke, uprave banke, akcionari s učešćem od najmanje pet (5) u osnovnom kapitalu banke i lica nadležna za sprovođenje zakonom propisane revizije i kontrole knjigovodstvene dokumentacije banke nemaju pravo na bilo kakvu isplatu.

Članovi uže porodice, srodnici lica iz prethodne rečenice po krvi i po tazbini do trećeg stepena, kao i treća lica koja postupaju u ime tih lica takođe nemaju pravo na bilo kakvu isplatu.

9. može da isplati, uz odobrenje Agencije, depozite pravnih lica i ostalih deponenata na pro rata osnovi nakon plaćanja i rezervisanja sredstava za veće prioritete i rezervisanja sredstava za poslovanje i troškove. Privremeni upravnik postupa u skladu sa ostalim uslovima utvrđenim u tački 8. ovog člana.

10. Agenciji podnese zahtjev za izdavanje rješenja svim bankama na području Republike Srpske za obustavu isplata sa računa koje neuredni dužnici banke pod privremenom upravom i/ili garanti tih dužnika i njihova povezana lica imaju u drugim bankama sve dok te obaveze ne izmire,

11. svi transferi običnih i prioriternih akcija uključujući prodaju, prenos prava ili zaloge zahtijevaju prethodno pismeno odobrenje privremenog upravnika i Agencije.

Agencija je dužna da u roku od 15 dana postupi po zahtjevu privremenog upravnika iz stava 5. tačka 10. ovog člana. Odluka Agencije iz stava 5. tačka 10. ovog člana i stava 6. ovog člana, izvršava se prije svakog drugog naloga za isplatu i prije svakog drugog osnova za naplatu utvrđenog u drugim zakonima.

Privremeni upravnik može određena ovlašćenja prenijeti na druga lica.

Privremeni upravnik dužan je sprovesti zakone i propise i naloge Agencije.

Član 113.

Privremeni upravnik je dužan da sačini pismeni izvještaj o finansijskom stanju i perspektivi banke, sa projekcijom bilansa stanja i dokumentovanim pretpostavkama na osnovu kojih je analiza urađena, uključujući podatke koji se odnose na kamatne stope i mjere za poboljšanje aktive, troškove održavanja aktive i nepredviđene obaveze, i dostaviti Agenciji u roku od 60 dana od dana imenovanja, ako odlukom Agencije nije utvrđen duži rok.

Privremeni upravnik u izvještaju iz stava 1. ovog člana predlaže jednu ili više slijedećih mjera:

1. ukidanje dozvole za rad i likvidaciju banke, s procjenom iznosa aktive koja će biti realizovana u likvidaciji banke,
2. sanaciju banke, uključujući i povećanje kapitala banke do propisanog minimuma, u skladu sa zakonom i propisima Agencije,
3. prodaju dijelova imovine i/ili otkup obaveza banke, odnosno prodaju banke,
4. spajanje ili pripajanje banke sa drugom bankom.

Član 114.

Ukoliko privremeni upravnik u svom izvještaju ne predloži jednu od mjera iz člana 113. stav 2. tačke 2-4. ovog zakona, Agencija je dužna donijeti odluku o konačnom ukidanju dozvole za rad i likvidaciji banke, u roku od 30 dana od dana prijema izvještaja privremenog upravnika.

Prilikom odlučivanja o planu mjera predloženom u izvještaju privremenog upravnika, Agencija je dužna cijeniti i potrebu zaštite interesa deponenata i ostalih povjerilaca banke, te utvrditi postojanje realnih pretpostavki da se predloženi plan uspješno sprovede u periodu od 12 mjeseci po donošenju odluke Agencije o izvještaju privremenog upravnika.

Agencija može izmijeniti ili dopuniti plan predložen od privremenog upravnika, prilikom usvajanja izvještaja ili tokom sprovođenja plana.

Kada na osnovu izvještaja privremenog upravnika ukine dozvolu za rad i donese odluku o likvidaciji banke, uzimajući u obzir aktivu i pasivu banke, Agencija može po sopstvenoj procjeni:

1. imenovati likvidacionog upravnika, u skladu sa članom 116. ovog zakona, i u slučaju kada visina obaveza ne prelazi vrijednost aktive banke, koji će izvršiti likvidaciju aktive pod najpovoljnijim uslovima koje može postići uz saglasnost Agencije i iz ostvarenih sredstava izvršiti isplatu obaveza po redoslijedu prioriteta iz člana 119. ovog zakona. Za preostali dio aktive i obaveza, koji eventualno ne može likvidirati u razumnom vremenskom roku prema diskrecionoj ocjeni Agencije, na prijedlog likvidacionog upravnika Agencije može podnijeti nadležnom sudu zahtjev za pokretanje postupka stečaja, ili
2. odmah podnijeti nadležnom sudu zahtjev za pokretanje postupka stečaja i imenovanja stečajnog upravnika banke. Izuzetno od odredaba zakona kojim se uređuje prinudno poravnanje, stečaj i likvidacija pravnih lica, samo Agencija može podnijeti zahtjev za pokretanje postupka stečaja banke.

Član 115.

Pokretanjem likvidacije banke prestaju svi parnični postupci protiv nje.

Član 116.

Ovlašćenja privremenog upravnika banke prestaju:

1. rješenjem Agencije, ili istekom mandata utvrđenog rješenjem o imenovanju ili kasnijim rješenjem o produženju prvobitnog mandata,
2. rješenjem Agencije o ukidanju bankarske dozvole i likvidacije banke,
3. rješenjem Agencije o imenovanju likvidacionog upravnika banke, ili
4. rješenjem nadležnog suda o imenovanju stečajnog upravnika.

Član 117.

Ako na osnovu izvještaja privremenog upravnika odluči da banku proda, pripoji drugoj banci ili likvidira, Agencija može imenovati likvidacionog upravnika za sprovođenje te odluke.

Likvidacionog upravnika banke Agencija imenuje rješenjem, u kojem navodi i razloge imenovanja, u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Za likvidacionog upravnika banke može biti imenovano lice koje ispunjava uslove u pogledu profesionalnih kvalifikacija, iskustva i povjerenja, utvrđene ovim zakonom i propisima Agencije.

Rješenje o imenovanju, razrješenju ili produženju mandata likvidacionog upravnika banke Agencija bez odlaganja dostavlja likvidacionom upravniku i banci u kojoj je imenovan, objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske", i upisuje u registar banaka iz člana 18. ovog zakona i sudski registar kod nadležnog suda.

Danom imenovanja likvidacionog upravnika prestaju sva ovlašćenja, nadležnosti i vlasnička prava članova nadzornog odbora, uprave, odbora za reviziju i akcionara banke.

Likvidacioni upravnik je u roku od sedam dana od dana prijema rješenja o imenovanju dužan da u najmanje tri dnevna lista koja su dostupna na teritoriji Republike Srpske i najmanje jednom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko izda obavještenje da su svi povjerioci dužni da likvidacionom upravniku prijave sva svoja potraživanja prema banci u roku od 60 dana od dana izdavanja prve obavijesti.

U roku od 30 dana nakon prve objave likvidacioni upravnik je dužan da objavi drugo obavještenje povjericima u

najmanje tri dnevna lista koja su dostupna na teritoriji Republike Srpske i najmanje jednom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko.

Svi povjerioci su dužni da likvidacionom upravniku prijave svoja potraživanja prema banci u roku od 60 dana od dana prve objave.

Likvidacioni upravnik ima apsolutni imunitet i zaštićen je od bilo kakve lične ili službene odgovornosti za preduzimanje ili nepreduzimanje koraka, ili donošenje odluka u okviru njegovih nadležnosti kao likvidacionog upravnika.

Likvidacioni upravnik ne može biti sudski gonjen ni na jednom sudu sve dok djeluje u dobroj namjeri u okviru odredaba ovog zakona.

Prebijanja potraživanja s dugovanjima banke moguća su samo uz pridržavanje redoslijeda prioriteta iz člana 119. ovog zakona.

Likvidacioni upravnik dužan je postupati u skladu sa zakonom, propisima i nalogima Agencije, i za obavljanje svojih ovlašćenja i odgovornosti odgovoran je Agenciji.

Likvidacioni upravnik banke, osim ovlašćenja privremenog upravnika iz člana 112. ovog zakona, ima ovlašćenja da:

1. proda imovinu i otkupljuje obaveze banke, djelimično ili u cjelini,
2. proda banku ili je pripoji drugoj banci, uz saglasnost Agencije,
3. likvidira banku i u tom postupku odlučuje o osnovanosti i isplati obaveza banke.

Postupak utvrđivanja potraživanja i raspodjele aktive i pasive prilikom likvidacije banke uređuje se propisima Agencije.

Tokom sprovođenja plana prodaje banke ili njenog pripajanja drugoj banci, likvidacioni upravnik podnosi Agenciji izvještaj o realizaciji plana, najmanje jednom tromjesečno.

Tokom sprovođenja plana prodaje banke ili njenog pripajanja drugoj banci, Agencija može uz pribavljeno mišljenje likvidacionog upravnika, obustaviti taj postupak i donijeti odluku o likvidaciji banke.

Član 118.

Na prijedlog privremenog upravnika ili likvidacionog upravnika, Agencija može depozite u banci i druge obaveze banke proglašiti djelimično ili potpuno blokiranim.

Odluku iz stava 1. ovog člana Agencija donosi isključivo radi pravilnog i potpunog sprovođenja plana privremenog upravnika, odnosno funkcija likvidacionog upravnika, koji je ovlašćen i dužan takvu odluku sprovesti na način kojim se obezbjeđuje maksimalna zaštita vrijednosti depozita i sredstava u banci.

Član 119.

U procesu likvidacije ili stečaja, isplata obaveza vrši se po slijedećem redoslijedu prioriteta:

1. dugovi banke po osnovu zajmova datih banci ili drugih obaveza banke stvorenih tokom privremene uprave ili postupka likvidacije banke, u skladu sa ovim zakonom,
2. potraživanja osiguranih kreditora do vrijednosti njihovog osiguranja,
3. potraživanja Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine za naknadu isplaćenih depozita fizičkim i pravnim licima najviše do iznosa u skladu sa propisima kojima se uređuje osiguranje depozita u bankama,
4. depoziti fizičkih i pravnih lica najviše do iznosa u skladu sa propisima kojima se uređuje osiguranje depozita u bankama deponentu, a koji nisu na drugi način isplaćeni od strane Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine u skladu sa tačkom 3. ovog člana,
5. ostali depoziti, uključujući depozite fizičkih lica iznad iznosa u skladu sa propisima kojima se uređuje osiguranje depozita u bankama po deponentu, a koji nisu isplaćeni u skladu sa tačkom 4. ovog člana,
6. neaktivni računi,
7. potraživanja ostalih kreditora,
8. potraživanja vlasnika prioriternih akcija,
9. potraživanja vlasnika običnih akcija.

U postupku iz stava 1. ovog člana isplata bilo kakvih obaveza banke prema članovima nadzornog odbora, uprave, odbora za reviziju, akcionarima banke sa najmanje 5% udjela, povezanim licima i povezanim bankama se suspenduje sve dok u potpunosti ne budu isplaćene obaveze prema drugim licima povjeriocima banke.

Treća lica koja djeluju u ime fizičkih i pravnih lica navedenih u prethodnom stavu kao i članovi uže porodice, srodnici lica iz prethodnog stava po krvi i po tazbini do trećeg stepena, takođe nemaju pravo na isplatu dok se svi ostali povjerioci banke ne isplate u potpunosti.

X - OBAVEZE I ODGOVORNE STRANE

Član 120.

Prodaju imovine, otkup obaveza, ili raspodjelu aktive i pasive, odnosno prodaju ili pripajanje banke, privremeni upravnik ili likvidacioni upravnik dužan je sprovesti tako da:

1. postigne maksimalnu cijenu takvom prodajom ili raspodjelom, radi zaštite deponenata i ostalih povjerilaca banke,
2. osigura ravnopravnost mogućih kupaca ili partnera za pripajanje,
3. onemogućiti bilo koju vrstu diskriminacije prilikom nadmetanja i razmatranja ponuda,
4. obezbjeđuje da kupac ili partner za pripajanje bude lice ili banka u pretežnom vlasništvu i pod kontrolom privatnih

lica, osim ako je to, uz pismeno odobrenje Agencije, banka u državnom vlasništvu čiji je plan privatizacije odobren od nadležnog državnog organa, ili banka u pretežnom vlasništvu strane države ili vlade.

Član 121.

Banka se u sudskom postupku može proglasiti odgovornom, pojedinačno ili solidarno sa ostalim bankama ili privrednim subjektima za obaveze banke ili privrednog subjekta koje je platežno nesposobno ili je pod stečajem, s tim da postoje dokazi da se banka i privredni subjekti nalaze u okolnostima povezanog upravljanja.

Povezano upravljanje može proizaći iz sporazuma između banke i/ili privrednih subjekata ili iz njihovih podzakonskih akata ili kada se u sastavu nadzornih odbora nalazi većina istih lica, ili lica povezanih sa bankom u skladu sa članom 100. ovog zakona, ili je većina akcija u posjedu istih lica.

Član 122.

Akcionar banke odgovara za obaveze banke do visine svog udjela.

Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, kad je nad bankom otvoren stečaj ili je banka nesolventna, akcionari banke, članovi uprave i nadzornog odbora banke i druga pravna ili fizička lica, ako su faktički imala neposredan ili posredan bitan uticaj na poslovanje banke ili kontrolu nad bankom, odgovaraju, pojedinačno ili solidarno, za obaveze banke cjelokupnom svojom imovinom u slučajevima:

- kad je banka korišćena za ispunjavanje ciljeva koji su u suprotnosti sa ciljevima banke utvrđenim zakonom, ili
- kad se nije pravila razlika između imovine banke i lične imovine gore navedenih lica, ili
- kad je banka poslovala s ciljem prevare povjerioca ili protiv interesa povjerioca, ili
- kad je uzrok stečaja ili nesolventnosti banke namjerno loše rukovođenje ili krajnja nepažnja pri rukovođenju bankom.

XI - KAZNE NE ODREDBE

Član 123.

Novčanom kaznom od 200.000 KM kazniče se za prekršaj pravno lice ako u svoje ime i za svoj račun prima ili omogući primanje depozita u novcu i daje kredite bez dozvole Agencije, protivno odredbi člana 2. Zakona.

Novčanom kaznom od 20.000 KM do 100.000 KM kazniče se za prekršaj banka, odnosno drugo pravno lice ako:

1. u svom nazivu koristi riječ suprotno odredbama člana 2. stav 3. Zakona,
2. direktno ili indirektno prikuplja depozite na način iz člana 3. Zakona,
3. nastavi da obavlja bankarsku djelatnost protivno zabrani iz člana 21. stav 4. Zakona,
4. ne likvidira svoju aktivu i ne isplati svoje obaveze u skladu sa odredbama člana 21. stav 4. Zakona,
5. ne održava uplaćeni akcionarski kapital i neto kapital u skladu sa odredbama člana 22. Zakona,
6. bez odobrenja Agencije prekorači ograničenja iz člana 23. stav 1. Zakona,
7. bez dozvole Agencije investira suprotno odredbama člana 24. Zakona,
8. bez saglasnosti Agencije preduzima radnje i aktivnosti spajanja, pripajanja ili podjele banke suprotno odredbi člana 28. stav 1. i stavlja u primjenu izmjene i dopune statuta protivno odredbama člana 32. stav 3. Zakona,
9. imenuje predsjednika i članove nadzornog odbora, direktora i članove uprave suprotno odredbama člana 80. Zakona,
10. postupa suprotno odredbama člana 83. Zakona,
11. svoje poslovanje obavlja suprotno odredbi člana 86. Zakona,
12. ulazi u transakcije ili učestvuje u djelatnosti koje predstavljaju nelojalnu konkurenciju iz člana 88. Zakona,
13. ne pridržava se ograničenja u poslovanju iz čl. 90, 91, 95. i 96. i ne dostavlja izvještaje iz člana 94. Zakona,
14. ne čuva dokumentaciju i evidenciju o obavljenim transakcijama u skladu sa odredbama člana 97. Zakona,
15. opštim uslovima poslovanja i drugim internim aktima ne obezbijedi primjenu propisa, dobrih poslovnih običaja i prema korisniku ne primjenjuje načela propisana u članu 98a. ovog zakona,
16. opšte uslove poslovanja ne oglašava na jasan i razumljiv način i reprezentativnim primjerom ne pruži korisniku prikazane standardne podatke na način i u roku iz člana 98v. ovog zakona,
17. pri oglašavanju koristi netačne i neistinite podatke koji mogu stvoriti pogrešnu predstavu i dovesti u zabludu korisnika i navesti ga na donošenje odluke koju u drugačijim okolnostima ne bi donio iz člana 98g. stav 1. ovog zakona,
18. pri oglašavanju koristi izraze kojima se usluga označava besplatnom ili slične izraze ako je odobrenje korišćenja te usluge uslovljeno zaključenjem drugog ugovora ili je uslovljeno bilo čim što predstavlja trošak ili stvara drugu obavezu za korisnika (član 98g. stav 2),
19. u pregovaračkoj fazi ne informiše korisnika o uslovima i svim bitnim karakteristikama usluge posredstvom standardnog informacionog lista, u pisanoj formi ili elektronskom obliku, koji sadrži elemente iz člana 98d. stav 1. ovog zakona,
20. u standardnom informacionom listu sve podatke i informacije ne prikaže jednakom veličinom slova i na jednako uočljiv način (član 98d. stav 2.),
21. korisniku prije zaključenja ugovora ne predoči sve informacije o usluzi i ne učini dostupnim sve bitne uslove i elemente ugovora i na njegov zahtjev, bez naknade, ne preda nacrt ugovora, radi razmatranja izvan prostorija banke

u predviđenom roku (član 98d. stav 2.),

22. ne obezbijedi obuku zaposlenih koji su angažovani na poslovima prodaje usluga ili pružanju savjeta korisnicima (član 98e.),

23. ugovor ne sačini u pisanoj formi ili elektronskom obliku i primjerak ugovora ne dostavi svakoj ugovornoj strani (član 98ž. stav 1.),

24. na odgovarajućem mjestu u poslovnim prostorijama javno ne objavi i korisniku ne učini dostupnim podatke o kretanju vrijednosti ugovorenih promjenljivih elemenata koji utiču na visinu promjenljive kamatne stope (član 98j. stav 5.),

25. efektivnu kamatnu stopu ne obračunava i ne iskazuje na jedinstveno propisan način i učini je dostupnom javnosti i korisnicima (član 98j. stav 7.),

26. postojanje obaveze i uslove za zaključenje ugovora o sporednim uslugama ne iskaže na jasan, sažet i vidljiv način, zajedno sa iskazivanjem efektivne kamatne stope i korisnika uslovljava izborom davaoca sporedne usluge (član 98k. stav 1.),

27. troškove otvaranja, održavanja i evidentiranja transakcija po računima koji proizlaze iz korišćenja ugovorene usluge ne predoči korisniku u pregovaračkoj fazi i ne uključi u obračun ukupnih troškova usluge kroz efektivnu kamatnu stopu (član 98k. stav 3.),

28. prije zaključenja ugovora o kreditu međusobno ne informiše i upozna korisnika, jemca ili drugo lice koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveze sa dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti korisnika (član 98l. stav 2.),

29. druga lica ne upozna sa činjenicom da jedno lice nije saglasno da se dobijeni podaci i dokumentacija za procjenu kreditne sposobnosti saopšte drugim licima (član 98l. stav 3.),

30. u pregovaračkoj fazi ne upozna jemca sa predmetom jemčenja, oblikom jemstva koji se ugovorom zahtijeva, obimom jemčeve odgovornosti, kao i ne predoči sve informacije i bitne elemente ugovora i na njegov zahtjev, bez naknade, preda nacrt ugovora radi razmatranja izvan prostorija banke (član 98lj. stav 1.),

31. bez prethodne saglasnosti jemca u pisanoj formi izmijeni obavezne elemente ugovora kojima se povećava obim jemčeve odgovornosti (član 98lj. stav 3.),

32. pri zaključenju ugovora o kreditu, odnosno ugovora o novčanom depozitu korisniku ne uruči jedan primjerak plana oplate kredita, odnosno isplate depozita, koji se smatraju sastavnim dijelovima ovih ugovora (član 98m. stav 4. i član 98c. stav 3.),

33. ugovori i od korisnika naplati naknadu kao odustanicu za slučaj odustanka korisnika od ugovora o kreditu (član 98nj. stav 5.),

34. kod ugovora koji je obezbijeđen hipotekom, kao i kod ugovora čiji je predmet kupovina, odnosno finansiranje nepokretnosti, ugovori i od korisnika naplati naknadu veću od stvarnih troškova nastalih zaključenjem ugovora (član 98nj. stav 6.),

35. na dospjelu, a neizmirenu obavezu ne primjenjuje pravila o kamati koja se primjenjuju u slučaju dužnikovog kašnjenja u izmirenju obaveza, propisana zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi (član 98p. stav 1.),

36. korisniku na ugovoreni način, a najmanje jednom godišnje, bez naknade, ne dostavi pisani izvod o stanju njegovog kreditnog zaduženja i podatke propisane članom 98r. stav 1. ovog zakona,

37. u slučaju automatskog produžavanja oročenja novčanog depozita u propisanom roku ne obavijesti korisnika o novim uslovima i ne postupi u skladu sa članom 98c. stav 4. ovog zakona,

38. kod ugovora o revolving kreditu ne postupi u skladu sa članom 98u. ovog zakona,

39. korisniku u svakom trenutku ne omogući da prijavi gubitak, krađu ili transakciju izvršenu neovlašćenim korišćenjem platne kartice, odnosno podataka sa platne kartice ili ne omogući da zahtijeva blokadu njene dalje upotrebe (član 98h. stav 5.),

40. obavlja transakcije sa povezanim licima suprotno odredbama člana 100. Zakona,

41. u postupku kontrole banka ne sarađuje sa Agencijom u skladu sa odredbama člana 106. Zakona,

42. ne izvrši nalog iz rješenja Agencije izdat na osnovu člana 125. Zakona i

43. ne postupi na način propisan članom 129a. ovog zakona.

Za prekršaje iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice i lice koje je učinilo prekršaj u banci, odnosno drugom pravnom licu novčanom kaznom od 3.000 KM do 20.000 KM.

Član 123a.

Novčanom kaznom od 10.000 KM do 50.000 KM kazniće se za prekršaj banka, odnosno drugo pravno lice ako:

1. svoje aktivnosti ne obavlja u skladu sa internim aktima iz člana 32. Zakona,
2. za dosije Agencije ne dostavlja potrebna akta u skladu sa članom 32. stav 2. Zakona,
3. nadzorni odbor, uprava i članovi njihove uže porodice koji sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu ne prilože potpisanu izjavu o svom stanju u skladu sa odredbama člana 82. Zakona,
4. osnuje dio banke suprotno odredbama člana 84. Zakona,
5. postupa suprotno odredbi člana 89. Zakona,
6. ugovori sadrže upućujuću normu na poslovnu politiku kada su u pitanju oni elementi koji su ovim zakonom predviđeni kao obavezni elementi ugovora (član 98ž. stav 6.),
7. postupa suprotno obavezni utvrđenoj članom 98ž. stav 7. ovog zakona,

8. ugovori o kreditu, novčanom depozitu, ulogu na štednju, otvaranju i vođenju tekućeg računa, dozvoljenom prekoračenju računa, korišćenju platne kartice ne sadrže propisane obavezne elemente navedene u članu 98z, članu 98m. stav 1, članu 98č. stav 1. i članu 98h. stav 1. ovog zakona,
 9. ne izvrši obaveze predviđene članom 98i. ovog zakona,
 10. promjenljivu kamatnu stopu ugovori suprotno članu 98j. st. 3. i 4. ovog zakona,
 11. prije zaključenja ugovora o jemstvu ne pribavi primjerak ugovora o davanju jemstva, zaključenog u pisanoj formi između korisnika i jemaca (član 98lj. stav 2.),
 12. promjenu vrijednosti kamata, naknada i drugih troškova koji su promjenljivi ne zasniva na elementima ugovorenim u skladu sa odredbama ovog zakona, koji se javno objavljuju (član 98n. stav 1.),
 13. izmjenu promjenljive kamatne stope vrši u rokovima drugačijim od ugovorenih i na način suprotan članu 98n. stav 2. ovog zakona,
 14. korisniku ne omogućiti da otplatu kredita vrši po istom tipu kursa koji je primijenjen pri isplati kredita (član 98n. stav 3),
 15. na položeni namjenski depozit radi dobijanja kredita ne primijeni isti metod obračuna kamate na depozit koji je primijenjen na obračun kamate na kredit (član 98n. stav 4),
 16. korisniku stavi na raspolaganje kreditna sredstva prije isteka roka definisanog članom 98nj. stav 1. ovog zakona,
 17. u slučaju prijevremene otplate kredita korisniku koji je o tome unaprijed obavijestio banku ne umanjiti ukupne troškove kredita za iznos propisan u članu 98o. stav 1. ovog zakona,
 18. od korisnika naplati naknadu za prijevremenu otplatu kredita u slučajevima iz člana 98o. stav 3. ovog zakona,
 19. od korisnika za prijevremenu otplatu kredita naplati veću naknadu od propisane u članu 98o. stav 4. ovog zakona,
 20. korisnika ne obavijesti o izmjeni ugovorene promjenljive kamatne stope prije početka njene primjene i ne navede datum od kada se ona primjenjuje (član 98r. stav 2.),
 21. uz obavještenje o izmjeni promjenljive kamatne stope besplatno ne dostavi izmijenjeni plan otplate kredita (član 98r. stav 3.),
 22. izvrši prenos potraživanja iz ugovora o kreditu drugoj banci ili finansijskoj organizaciji koja ima dozvolu Agencije - prijemniku i dovede korisnika u nepovoljniji položaj i izloži ga dodatnim troškovima i o tome ne obavijesti korisnika (član 98s. st. 1. i 2.),
 23. uslovljavanjem i ugovaranjem svoje prethodne saglasnosti ograničava prenos prava iz ugovora o kreditu na jemca ili drugo lice iz člana 98s. stav 3. ovog zakona,
 24. korisnika izdavanjem i dostavljanjem izvoda ne obavještava o podacima i stanju tekućeg računa po kojem je ugovoren kredit, primijenjenim kamatnim stopama i promjenama kamatnih stopa prije njihove primjene, u skladu sa članom 98f. st. 1. i 2. ovog zakona,
 25. korisniku računa ne omogućiti da bez naplate posebne naknade podigne sredstva sa svog računa u visini raspoloživih sredstava (član 98f. stav 3.),
 26. korisniku računa naplati naknadu za gašenje računa (član 98f. stav 4.),
 27. korisniku naplati naknadu za gašenje platne kartice (član 98h. stav 6.),
 28. ugovori o ostalim uslugama nisu sačinjeni u skladu sa članom 98c. ovog zakona,
 29. ne dostavlja Agenciji propisane mjesečne izvještaje (član 101. stav 8.),
 30. ne imenuje vanjskog revizora u skladu sa odredbama člana 104. Zakona i
 31. ne dostavi Agenciji finansijski izvještaj i izvještaj vanjskog revizora ili ako ne objavi finansijske informacije u skladu sa čl. 105. i 106. Zakona.
- Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice i lice koje je učinilo prekršaj u banci, odnosno drugom pravnom licu novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM.

Član 124.

Prekršajni postupak pokreće se i vodi u skladu sa propisima kojima se uređuje prekršajni postupak. Utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera u skladu sa ovim zakonom ne isključuje utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera utvrđenih drugim zakonima.

Član 125.

Agencija za svaki slučaj pojedinačno određuje mjere koje su određene ovim članom. Agencija može preduzeti jednu ili više mjera iz ovog člana prema banci ili članovima njenog nadzornog odbora, uprave, radnicima banke, licima koja imaju značajan vlasnički interes ili povezanim licima:

1. izdati pismeno upozorenje,
2. sazvati skupštinu akcionara ili drugih vlasnika banke u cilju rasprave i razmatranja sanacionih mjera koje treba preduzeti,
3. izdati pismeni nalog:
 - a) kojim se nalaže da banka prestane i da se uzdrži od prekršaja ovog zakona i propisa Agencije, te preduzimanje mjera za sanaciju, ili
 - b) u cilju nametanja posebnih zahtjeva za oprezno poslovanje koji se razlikuju od onih koji se inače primjenjuju za datu banku,
4. izdati pismeni nalog koji sadrži upute u vezi kamatne stope, roka dospijeća ili drugih uslova koji se primjenjuju na

bilo koji vid finansiranja koji je banka izvršila ili primila (uključujući i depozite), ili koji se odnose na neočekivane obaveze banke,

5. izreći novčane kazne u skladu sa ovim zakonom,

6. izdati pismeni nalog o privremenoj suspenziji članova skupštine, nadzornog odbora, uprave, ili radnika banke kada:

a) utvrdi da su takva lica napravila jedan od prekršaja koji su navedeni u članu 123. ovog zakona ili

b) ako takva lica ne ispunjavaju uslove u pogledu kvalifikacije, iskustva ili drugim uslovima koji su određeni propisom Agencije,

7. izdati pismeni nalog kojim se zabranjuje da jedno ili više lica koja posjeduju značajan vlasnički interes u banci imaju pravo glasa ili kojim se od takvih lica traži da prodaju ili rasprodaju ukupan ili bilo koji dio njihovih vlasničkih prava u banci, u skladu sa zakonom i u vremenskom periodu koji se odredi nalogom, kada:

a) Agencija utvrdi da su takva lica namjerno ili grubo počinila jedan od prekršaja koji su navedeni u članu 123. ovog zakona,

b) Agencija dođe do saznanja koja opravdavaju odbijanje izdavanja odobrenja za sticanje ili povećanje značajnog vlasničkog interesa ili

c) je značajan vlasnički interes stečen ili povećan bez prethodnog odobrenja Agencije,

8. odrediti dodatne uslove za bankarsku dozvolu u obimu koji je potreban da se ispravi učinjeni prekršaj,

9. imenovati savjetnika za banku uz saglasnost nadzornog odbora banke, sa ovlaštenjima koje odredi Agencija,

10. imenovati vanjskog revizora na trošak banke kako bi on izveo finansijsku i operativnu reviziju pod uslovima koje je postavila Agencija,

11. imenovati privremenog upravnika u skladu sa odredbama ovog zakona,

12. ukinuti banci bankarsku dozvolu.

U slučaju da Agencija odluči da preduzme mjere propisane tačkama 3, 9, 11, i 12 prethodnog stava o tome će obavijestiti Agenciju za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine.

U slučaju da Agencija izda nalog za prodaju svih ili dijela običnih i prioriternih akcija, potencijalni kupac mora prvo dobiti odobrenje od Agencije.

Ako je lice na koje se odnosi stav 2. ovog člana optuženo za bilo kakve kriminalne radnje, Agencija može izdati pismeni nalog kojim se lice privremeno suspenduje sa njegovih pozicija u banci, i ako je primjenljivo, suspendovati njegovo pravo glasa u banci do okončanja postupka.

Ukoliko je pravosnažnom sudskom presudom lice iz prethodnog stava proglašeno krivim za te radnje, Agencija može izdati pismeni nalog kojim se takvo lice uklanja sa dužnosti koju je obavljalo u banci, i ukoliko je potrebno, može mu se zabraniti ostvarivanje prava glasa u banci i zahtijevati od njega da proda dio ili cjelokupan udio svog vlasništva u banci. Za nalog propisan ovim stavom nije potrebno nikakvo prethodno obavještenje ili saslušanje.

Ako je bilo koje lice iz stava 2. ovog člana optuženo od strane Agencije za kršenje naloga Agencije ili bilo koje odredbe člana 123. ovog zakona i ako se smatra da to kršenje može nanijeti neposrednu štetu finansijskom položaju i sigurnosti finansijskog poslovanja banke, Agencija može izdati pismeni nalog za neposrednu i privremenu suspenziju tog lica sa njegovih poslova i ovlaštenja u banci, i ako je to primjenljivo, suspenziju korišćenja glasačkih prava u banci. Privremena suspenzija ne može trajati duže od 45 dana, odnosno do momenta kada komisija za prekršaje donese odluku. Za pismeni nalog propisan ovim stavom nije potrebno nikakvo prethodno obavještenje ili saslušanje.

Lice ne može imati poziciju niti učestvovati u aktivnostima banke bez prethodno izdatog odobrenja Agencije, ako se na njega odnosi nalog Agencije u slijedećim slučajevima:

1. da se takvo lice suspenduje ili odstranjuje iz banke ili

2. licu zabranjuje da ima značajan vlasnički interes u banci ili se od njega traži da proda značajan vlasnički interes koji ima u banci zbog namjernog ili grubog prekršaja ili

3. dovodi u vezu kriminalna aktivnost u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Nalog iz stava 5. tačka 3. ovog člana može se izdati svakom licu u periodu od pet godina nakon što je dato lice prestalo biti član nadzornog odbora, uprave, odbora za reviziju, akcionar, radnik ili imalac značajnog vlasničkog interesa u banci.

U slučaju da je od bilo kojeg lica zahtijevano da proda akcije sa pravom glasa koje ima u banci, a prema nalogu izdatom u skladu sa ovim članom i ono to ne učini u određenom periodu, Agencija je ovlašćena da te akcije sa pravom glasa proda na javnoj licitaciji, osim u slučaju kada se dozvola oduzima zbog nesolventnosti banke.

Protiv rješenja iz ovog člana može se uložiti prigovor direktoru Agencije u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Podnošenje prigovora ne zadržava izvršenje rješenja.

Mjere utvrđene ovim članom ne sprječavaju primjenu drugih građanskih ili krivičnih kazni utvrđenih drugim zakonom.

U slučaju da je banci za izvršeni prekršaj izrečena novčana kazna iz čl. 123. i 123a. Zakona, a Agencija utvrdi da je banka ponovo izvršila isti ili sličan prekršaj u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršen prvi prekršaj, Agencija može preduzeti jednu ili više radnji iz stava 2. t. 6, 7. i 8. ovog člana.

Ako je Agencija prema banci preduzela jednu ili više radnji iz stava 14. ovog člana, a banka u roku od šest mjeseci ponovo izvrši isti ili sličan prekršaj, Agencija može preduzeti mjere iz stava 2. t. 9, 11. i 12. ovog člana.

Član 125a.

Agencija može banci zabraniti zaključivanje ugovora o usluzi sa korisnikom do otklanjanja nezakonitosti ako utvrdi da:

1. ugovor nije zaključen u propisanoj formi,
2. ugovor ne sadrži sve elemente propisane ovim zakonom i propisima Agencije,
3. banka izračunava efektivnu kamatnu stopu ili ukupnu cijenu usluge suprotno odredbama ovog zakona i propisima Agencije,
4. ugovor sadrži ugovorene odredbe suprotno ovom zakonu i na štetu korisnika,
5. oglašavanje usluga ne sadrži sve podatke i informacije propisane u čl. 98v. i 98d. ovog zakona i
6. banka odobrava kredite, prima depozite, otvara i vodi račune ili izdaje platne kartice suprotno odredbama ovog zakona.

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 126.

Banke koje imaju bankarsku dozvolu moraju uskladiti svoje poslovanje sa članom 22. ovog zakona najkasnije do 31. decembra 2002. godine.

Član 127.

Sve banke kojima je Agencija izdala bankarsku dozvolu podlijeगाće Zakonu o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine i moraju se kvalifikovati za osiguranje depozita najkasnije u roku od jedne godine od datuma stupanja na snagu Zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine.

Član 128.

Agencija će uskladiti svoje propise sa ovim zakonom u roku od četiri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog zakona. Propisi iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske". Propisi koje donosi Agencija u skladu sa ovim zakonom, kao i aktivnosti Agencije u primjeni svojih zakonom propisanih ovlašćenja zasnivaju se na osnovnim principima za efikasnu superviziju banaka koje objavljuje Bazelski komitet za superviziju banaka.

Član 129.

Banke su dužne uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izuzev odredbi iz člana 16. i 22. Zakona čiji je rok za primjenu propisan članovima 126. i 127. ovog zakona.

Član 129a.

Banka je dužna da svoje opšte akte poslovanja uskladi sa odredbama ovog zakona i propisima Agencije, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana donošenja tih propisa. Banka je dužna da ugovore zaključene prije stupanja na snagu ovog zakona, u kojima je ugovorena promjenljiva, a neodređiva nominalna kamatna stopa, odnosno promjenljivi neodređivi element te stope, uskladi sa odredbama člana 98ž. st. 2. do 7. i člana 98j. st. 3. i 4. ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, tako da visina ugovorene promjenljive, a neodređive nominalne kamatne stope, odnosno promjenljivog neodređivog elementa te stope ne može biti veća od njihove inicijalne visine (visine u momentu zaključenja ugovora). Odredbe člana 98ž. st. 2. do 7. i člana 98j. st. 3. i 4. ovog zakona primjenjivaće se na sve obaveze po osnovu ugovora koje dospijevaju po isteku roka za usklađivanje ugovora iz stava 2. ovog člana. Banka, u roku utvrđenom za usklađivanje ugovora iz stava 2. ovog člana, ne može povećavati visinu kamatnih stopa koristeći ugovorene neodređive elemente. Zabranjeno je banci da korisnicima po ugovoru naplaćuje posebnu naknadu za usklađivanje ugovora na način predviđen stavom 2. ovog člana, niti da radi toga od njih potražuje naknadnu dokumentaciju.

Član 130.

Uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada drugih finansijskih organizacija regulišu se posebnim zakonima.

Član 131.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o bankama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/99) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 13/00 i 18/01).

Član 132.

Ovaj zakon stupa na snagu odmah i objavljuje se odmah u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-343/03

30. aprila 2003. godine, Banja Luka

Predsjednik Narodne skupštine, dr Dragan Kalinić, s. r.